

HALLINTOSÄÄNTÖ

Sisällys

I OSA HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN	6
1 LUKU Kunnan johtaminen	6
1 § Hallintosäännön soveltaminen	6
2 § Kunnan johtamisjärjestelmä	6
3 § Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävät	6
4 § Kunnan viestintä	6
2 LUKU Toimielinorganisaatio	7
5 § Valtuusto	7
6 § Kunnanhallitus ja kunnanhallituksen alaiset jaostot ja neuvottelukunta	7
7 § Tarkastuslautakunta	7
8 § Lautakunnat, lautakuntien alaiset jaostot ja neuvottelukunta	7
9 § Vaalitoimielimet	8
10 § Vaikuttamistoimielimet	8
3 LUKU Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako	8
11 § Kunnanvaltuusto	8
12 § Kunnanhallituksen tehtävät ja ratkaisovalta	8
13 § Elinvoima- ja omistajaohjausjaoston tehtävät ja erityinen ratkaisovalta	9
14 § Henkilöstö- ja työllisyysjaoston tehtävät ja erityinen ratkaisovalta	10
15 § Siun sote -neuvottelukunnan tehtävät	10
16 § Lautakuntien yleinen ratkaisovalta	11
17 § Sivistyslautakunnan tehtävät ja erityinen ratkaisovalta	11
18 § Hyvinvointi- ja osallisuusneuvottelukunnan tehtävät	12
19 § Teknisen lautakunnan tehtävät ja erityinen ratkaisovalta	12
20 § Ympäristölautakunnan tehtävät ja erityinen ratkaisovalta	14
4 LUKU Viranhaltijaorganisaatio	15
21 § Yleiset määräykset	15
22 § Kaikkia osastoja koskevat yleiset määräykset	15
23 § Osastopäällikön tehtävät ja yleinen ratkaisovalta	15
24 § Tehtäväalueen johtajan tehtävät ja yleinen ratkaisovalta	16
25 § Tulosyksikön esimiehen tehtävät ja yleinen ratkaisovalta	16
26 § Hallinto-osaston johtavien viranhaltijoiden ja työntekijöiden erityiset tehtävät ja ratkaisovalta	17
27 § Sivistysosaston johtavien viranhaltijoiden ja työntekijöiden erityiset tehtävät ja ratkaisovalta	19
28 § Teknisen osaston johtavien viranhaltijoiden ja työntekijöiden erityiset tehtävät ja ratkaisovalta	23
5 LUKU Konserniohjaus ja sopimusten hallinta	27
29 § Konsernijohto	27
30 § Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako	27
31 § Sopimusten hallinta	27
6 LUKU Toimivalta henkilöstöasioissa	28
32 § Kunnanhallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa	28
33 § Viran perustaminen, lakkauttaminen, nimikemuutokset ja uusien palvelussuhteiden hyväksyminen	28
34 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi	28
35 § Kelpoisuusvaatimukset	28
36 § Haettavaksi julistaminen	28

37 §	Palvelussuhteeseen ottaminen	29
38 §	Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen	29
39 §	Virkaan ottaminen virkaan valitun irtisanouduttua ennen virantoimituksen alkamista	29
40 §	Harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat	29
41 §	Virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltaminen	30
42 §	Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen	30
43 §	Sivutoimet	30
44 §	Virantoimituksesta pidättäminen	30
45 §	Virkasuhteen ja työsuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi	30
46 §	Lomauttaminen.....	30
47 §	Palvelussuhteen päättyminen	30
48 §	Menetettyjen ansioiden korvaaminen	31
49 §	Palkan takaisinperiminen.....	31
50 §	Henkilökohtainen lisä.....	31
51 §	Viranhaltijoiden erityinen ratkaisuvälä henkilöstöasioissa	31
7	LUKU Toimivallan jakoon liittyvät erityiset määräykset.....	31
52 §	Toimivallan edelleen siirtäminen	31
53 §	Asian ottaminen kunnanhallituksen ja lautakunnan käsiteltäväksi.....	31
54 §	Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen.....	32
55 §	Hankintaoikaisun käsittely.....	32
8	LUKU Asiakirjahallinnon järjestäminen	32
56 §	Kunnanhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät.....	32
57 §	Asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tehtävät	32
58 §	Lautakunnan asiakirjahallinnon tehtävät	32
II	OSA TALOUS JA VALVONTA	33
9	LUKU Taloudenhoito	33
59 §	Talousarvio ja taloussuunnitelma	33
60 §	Talousarvion täytäntöönpano.....	33
61 §	Toiminnan ja talouden seuranta	33
62 §	Talousarvion sitovuus	33
63 §	Talousarvion muutokset.....	33
64 §	Poistosuunnitelman hyväksyminen	34
65 §	Rahatoimen hoitaminen	34
66 §	Maksuista päättäminen	34
67 §	Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut	34
10	LUKU Ulkoinen valvonta	34
68 §	Ulkoinen ja sisäinen valvonta.....	34
69 §	Tarkastuslautakunnan kokoukset ja tiedoksisaantioikeus.....	35
70 §	Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi.....	35
71 §	Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät	36
72 §	Tilintarkastusyhteisön valinta.....	36
73 §	Tilintarkastajan tehtävät	36
74 §	Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät	36
75 §	Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi	36
11	LUKU Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	37
76 §	Kunnanhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät	37
77 §	Lautakunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.....	37
78 §	Viranhaltijoiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät	37

III OSA VALTUUSTO	38
12 LUKU Valtuuston toiminta.....	38
79 § Valtuuston toiminnan järjestelyt.....	38
80 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi	38
81 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa	38
82 § Istumajärjestys.....	38
13 LUKU Valtuuston kokoukset	39
83 § Valtuuston kokous.....	39
84 § Kokoukset.....	39
85 § Esityslista.....	39
86 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla.....	39
87 § Jatkokokous	39
88 § Varavaltuutetun kutsuminen.....	39
89 § Läsnäolo kokouksessa.....	39
90 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.....	40
91 § Kokouksen johtaminen	40
92 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle	40
93 § Tilapäinen puheenjohtaja	40
94 § Esteellisyys	40
95 § Asioiden käsittelyjärjestys.....	40
96 § Puheenvuorot	41
97 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi.....	41
98 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen	41
99 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen.....	41
100 § Äänestykseen otettavat ehdotukset	41
101 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys	42
102 § Äänestyksen tuloksen toteaminen	42
103 § Toimenpidealoite.....	42
104 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen.....	42
105 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille	42
14 LUKU Enemmistövaali ja suhteellinen vaali	42
106 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset.....	42
107 § Enemmistövaali.....	43
108 § Valtuuston vaalilautakunta	43
109 § Ehdokaslistojen laatiminen	43
110 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto.....	43
111 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen	43
112 § Ehdokaslistojen yhdistelmä.....	43
113 § Suhteellisen vaalin toimittaminen	44
114 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen	44
15 LUKU Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus	44
115 § Valtuutettujen aloitteet	44
116 § Kunnanhallitukselle osoitettava kysymys	44
117 § Kyselytunti	44
IV OSA PÄÄTÖKSENTEKO- JA HALLINTOMENETTELY	45
16 LUKU Kokousmenettely	45
118 § Määräysten soveltaminen	45
119 § Toimielimen päätöksentekotapa	45

120 § Sähköinen päätöksentekomenettely	45
121 § Kokousaika ja -paikka	45
122 § Kokouskutsu	45
123 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla	46
124 § Jatkokokous	46
125 § Varajäsenen kutsuminen	46
126 § Läsnäolo kokouksessa	46
127 § Kunnanhallituksen edustaja muissa toimielimissä	46
128 § Kokouksen julkisuus	46
129 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	46
130 § Tilapäinen puheenjohtaja	46
131 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot	47
132 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely	47
133 § Esittelijät	47
134 § Esittely	47
135 § Esteellisyys	47
136 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	47
137 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen	47
138 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen	48
139 § Äänestykseen otettavat ehdotukset	48
140 § Äänestys ja vaali	48
141 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	48
142 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenelle	49
17 LUKU Muut määräykset	49
143 § Aloiteoikeus	49
144 § Aloituksen käsittely	49
145 § Aloituksen tekijälle annettavat tiedot	49
146 § Asiakirjojen allekirjoittaminen	49
147 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen	50
18 LUKU Palkkiot ja kustannusten korvaukset kunnan luottamustehtävistä	50
148 § Luvun soveltaminen	50
149 § Kokous-, vuosipalkkiot ja kulukorvaukset	50
150 § Edustajainkokoukset	52
151 § Tilintarkastajat	52
152 § Vaalilautakunta, -toimikunta	52
153 § Erityistehtävät	52
154 § Ansionmenetyksen korvaus	53
155 § Vaatimuksen esittäminen	53
156 § Maksaminen	53
157 § Matkakustannusten korvaus	53
158 § Voimaantulo	53

I OSA Hallinnon ja toiminnan järjestäminen

1 LUKU Kunnan johtaminen

1 § Hallintosäännön soveltaminen

Kontiolahden kunnan hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty.

Hallintosäännön hyväksyy kunnanvaltuusto. Hallintosääntöön tehtävät muutokset valmistelee kunnanhallitus.

2 § Kunnan johtamisjärjestelmä

Kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin.

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta, käyttää kunnan päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta ja huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kunnanjohtaja vastaa asioiden valmistelusta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

3 § Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävät

Kunnanhallituksen puheenjohtaja:

1. johtaa kuntastrategian sekä kunnanhallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä kunnan asukkaisiin ja muihin sidosryhmiin,
2. vastaa kunnanjohtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja huolehtii kunnanhallituksen ja valtuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla,
3. vastaa siitä, että kunnanjohtajan kanssa käydään vuosittain tavoite- ja arviointikeskustelut, sekä
4. hyväksyy kunnanjohtajan laskut, työ- ja virkaehtosopimuksen mukaiset vuosilomat, virkamatkat ja koulutushakemukset.
5. allekirjoittaa kunnan puolesta kunnanjohtajasopimuksen.

4 § Kunnan viestintä

Kunnanhallitus johtaa kunnan viestintää ja tiedottamista kunnan toiminnasta. Kunnanhallitus hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän ja tiedottamisen periaatteista ja vastuista.

2 LUKU Toimielinorganisaatio

Kunnan toimielimet ovat monijäsenisiä kunnan viranomaisia. Kontiolahden kunnan toimielinorganisaatio koostuu kunnanvaltuustosta, kunnanhallituksesta, kolmesta lautakunnasta (lisäksi tarkastus- ja keskusvaalilautakunta), kahdesta jaostosta ja kahdesta neuvottelukunnasta.

5 § Valtuusto

Kontiolahden kunnanvaltuustossa on 35 valtuutettua. Valtuuston puheenjohtajistoa koskevat määräykset ovat 79 §:ssä.

6 § Kunnanhallitus ja kunnanhallituksen alaiset jaostot ja neuvottelukunta

Kunnanhallituksessa on yhdeksän (9) kunnanvaltuuston valitsemaa jäsentä, joista valtuusto valitsee kunnanhallituksen puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallitus valitaan kahden vuoden toimikaudeksi.

Kunnanhallituksessa on **elinvoima- ja omistajaohjausjaosto**. Kunnanhallitus valitsee jaostoon viisi (5) jäsentä kunnanhallituksen jäsenistä tai varajäsenistä, joista yksi valitaan puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Jaoston jäsenet valitaan kunnanhallituksen toimikautta vastaavaksi ajaksi.

Kunnanhallituksessa on **henkilöstö- ja työllisyysjaosto**. Kunnanhallitus valitsee jaostoon viisi (5) jäsentä kunnanhallituksen jäsenistä tai varajäsenistä, joista yksi valitaan puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Jaoston jäsenet valitaan kunnanhallituksen toimikautta vastaavaksi ajaksi.

Kunnanhallituksen alaisena toimii **Siun sote -neuvottelukunta**, joka katsotaan hallinnollisesti kuntalain mukaiseksi toimikunnaksi. Kunnanvaltuusto valitsee neuvottelukuntaan viisi (5) jäsentä, joista yksi valitaan puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Siun sotea pyydetään nimeämään asiantuntijajäsen neuvottelukuntaan.

7 § Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on viisi (5) kunnanvaltuuston valitsemaa jäsentä, joista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

8 § Lautakunnat, lautakuntien alaiset jaostot ja neuvottelukunta

Sivistyslautakunnassa on yksitoista (11) kunnanvaltuuston valitsemaa jäsentä.

Teknisessä lautakunnassa on yksitoista (11) kunnanvaltuuston valitsemaa jäsentä.

Ympäristölautakunnassa on seitsemän (7) kunnanvaltuuston valitsemaa jäsentä.

Valtuusto valitsee lautakuntien jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Nuorisovaltuuston nimeämällä edustajilla on läsnäolo- ja puheoikeus julkisten asioiden osalta sivistys-, teknisessä ja ympäristölautakunnassa. Lautakuntien jäsenet valitaan valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi.

Sivistyslautakunnan alaisena toimii **hyvinvointi- ja osallisuusneuvottelukunta**, joka katsotaan hallinnollisesti kuntalain mukaiseksi toimikunnaksi. Kunnanvaltuusto valitsee neuvottelukuntaan viisi (5) jäsentä, joista yksi valitaan puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Neuvottelukunnan jäsenet valitaan kunnanvaltuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi.

9 § Vaalitoimielimet

Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään vaalilaissa.

10 § Vaikuttamistoimielimet

Kunnassa on nuorisovaltuusto, eläkeläisneuvosto ja vammaisneuvosto, joiden kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kunnanhallitus.

3 LUKU Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako

11 § Kunnanvaltuusto

Valtuusto käyttää kunnan päätösvaltaa. Kuntalain 91 §:n mukaan valtuusto tekee päätösvaltan eli toimivallan siirtoa koskevat ratkaisut aina hallintosäännöllä. Toimivaltaa voidaan siirtää toimielimelle, luottamushenkilölle ja viranhaltijalle. Toimivaltaa viran perustamisessa ja lakkauttamisessa sekä hallinnollisen pakon käyttämisessä voidaan siirtää vain toimielimelle.

Jos laissa määrätään, että toimivalta on valtuustolla tai muulla nimetyllä kunnan viranomaisella, valtuusto ei voi siirtää toimivaltaa. Jos erityislaissa on toimivallan siirtämistä koskevia säännöksiä, ne syrjäyttävät kuntalain 91 §:n.

12 § Kunnanhallituksen tehtävät ja ratkaisuvallat

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä vastaa taloudellisten ja muiden yleisten toimintaedellytysten säilymisestä huolehtien kuntasuunnittelusta, siihen liittyvästä yleisestä talous- ja henkilöstösuunnittelusta, maankäytöstä, ohjaa kunnan strategista suunnittelua ja elinkeino- ja elinvoimapolitiikkaa. Kunnanhallitus vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä.

Kunnanhallitus ratkaisee seuraavat asiat, ellei niiden ratkaisemisesta ole toisin säädetty tai määrätty:

1. päättää hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisestä,
2. hyväksyy kaavoituskatsauksen,
3. päättää kunnan kaavoitusohjelmasta ja tekee asemakaavan laatimispäätökset (MRL 51 §),
4. asettaa kaavat nähtäville,
5. asettaa rakennusjärjestyksen nähtäville,
6. päättää rakennuskiellon ja toimenpiderajoituksen määräämisestä ja pidentämisestä yleis- ja asemakaavan vireillä ollessa (MRL 38 §, 53 § ja 128 §),
7. päättää asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannusten perimisestä (MRL 59 §) sekä rantayleiskaavan laatimiskustannusten perimisestä (MRL 76 §),
8. tekee asemakaavan ajanmukaisuuspäätökset (MRL 60 §),
9. päättää rakentamiskehotusten antamisesta,
10. päättää lunastuslupien hakemisesta ja lunastustoimituksen käynnistämisestä,
11. päättää maankäyttösopimuksista,
12. päättää suunnittelutarvealueesta,
13. asemakaavan muuttamisen silloin kun muutos ei ole olennainen,
14. kiinteän omaisuuden ostaminen 400.000 euroon saakka,
15. kiinteän omaisuuden myyminen hinnan ollessa 50.000–250.000 euroa sekä irtaimen omaisuuden, osakkeiden ja osuuksien myyminen 250.000 euroon saakka,

16. lainan ottaminen kunnalle kunnanvaltuuston talousarviossa asettamissa rajoissa,
17. lausunnon antaminen valtion asuntolainahakemuksista ja keskinäisestä etuoikeusjärjestyksestä,
18. aravalainan myöntäminen enintään 2 asuntoa käsittävän rakennuksen rakentamiseen ja aravalainavarauksen tekeminen yli 2 huoneistoa käsittävien rakennusten rakentamiseen,
19. sivutoimiluvan myöntäminen kunnanjohtajalle,
20. kunnan koulutuspoliittisen tahdon päättäminen (määrälliset, laadulliset, rakenteelliset ja resurssitavoitteet) valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti,
21. kiintiöpakolaisten määrä,
22. perheryhmäkotipalvelujen järjestäminen,
23. kunnan vaakunan käyttö,
24. kunnanvaltuuston puolesta selityksen antaminen valtuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kunnanhallitus katsoo, että kunnanvaltuuston päätöstä ei ole kumottava,
25. kunnan valmiussuunnitelmien ja valmiussuunnitteluun/pelastustoimeen liittyvien sopimusten hyväksyminen,
26. kunnanjohtajan vuosittaiset painopistealueet ja toiminnalliset tavoitteet,
27. päättää rahastojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä vahvistaa tarvittaessa rahaston säännön,
28. nimeää asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan,
29. nimeää tietosuojavastaavan.

Lisäksi kunnanhallitus ratkaisee tai määrää lautakunnan tai viranhaltijan ratkaisemaan asiat, jotka koskevat:

1. vapautuksen tai lykkäyksen myöntämistä kunnallisesta maksusta ja sille määrätyn viivästyskoron suorittamisesta, milloin se säädösten tai määräysten mukaan on sallittua,
2. vahingonkorvauksen myöntäminen tapauksissa, joissa kunta on katsottava korvausvelvolliseksi, ellei päätösvaltaa ole määrätty toisaalla lautakunnan tai viranhaltijan ratkaistavaksi,
3. talonrakennushankkeen pääpiirustusten ja kustannusarvion hyväksyminen, kun rakennuksen kerrosala on vähintään 500 m²,
4. yli hallintokuntien olevia, keskitetysti hoidettavia, hankintoja.

Asian 3 valmistelusta ja täytäntöönpanosta vastaa tekninen osasto.

13 § Elinvoima- ja omistajaohjausjaoston tehtävät ja erityinen ratkaisovalta

Kunnanhallituksen alaisen elinvoima- ja omistajaohjausjaoston tehtävänä on:

1. vastata kunnan maapoliittisten ohjeiden valmistelusta kunnanhallitukselle,
2. vastata konsernin omistajapolitiikan ja konserniohjeiden valmistelusta kunnanhallitukselle,
3. seurata ja ohjata tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tehdä niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kunnanhallitukselle,
4. vastata sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteensovittamisesta siten, että kunnan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan,

5. valmistella vuosittain osastojen sisäisen valvonnan suunnitelmat ja raportit sisäisen valvonnan toteutumisesta kunnanhallitukselle,
6. käsitellä tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportit,
7. vastata riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kunnan toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskien toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan,
8. valmistella talousarviossa ja toimintakertomuksessa annettavat tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kunnanhallitukselle.

Elinvoima- ja omistajaohjausjaosto ratkaisee vastuualueellaan seuraavat asiat:

1. antaa tytäryhteisöille ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa,
2. nimeää kunnan edustajat tytäryhteisöjen hallitukseen ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet,
3. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Elinvoima- ja omistajaohjausjaoston esittelijänä toimii kunnanjohtaja.

14 § Henkilöstö- ja työllisyysjaoston tehtävät ja erityinen ratkaisuvallta

Henkilöstö- ja työllisyysjaoston tehtävänä on vastata kunnan henkilöstöpolitiikan toteutukseen liittyvästä henkilöstöasioiden valmistelusta ja ratkaisemisesta, sekä kunnan työllistämispolitiikan ohjauksesta ja työllisyydenhoidon seurannasta. Jaosto valmistele talousarvioon liittyvän henkilöstöohjelman.

Henkilöstö- ja työllisyysjaosto ratkaisee vastuualueellaan seuraavat asiat:

1. ateriakorvaukset ja omien aterioiden hinnat
2. tva-järjestelmät ja palkitsemiskäytänteet
3. henkilöstöä ja työllistämistä koskevat ohjeet ja säännöt
4. henkilöstökertomus ja koulutussuunnitelma
5. työllisyysohjelma
6. kunnia- ja ansiomerkkien hakeminen kunnan henkilöstölle
7. työterveyshuollon toimintasuunnitelma
8. paikallis- ja yhteistoimintaneuvottelutulokset ja paikallissopimukset

Henkilöstö- ja työllisyysjaoston esittelijänä toimii henkilöstöpäällikkö.

15 § Siun sote -neuvottelukunnan tehtävät

Siun sote -neuvottelukunnan tehtävänä on:

1. esitysten tekeminen kunnanhallitukselle Siun soten tuottamien palvelujen kehittämisestä,
2. käsitellä Siun soten toimintakatsaukset ja seurata sote-palvelujen toteutumista,
3. Siun soten ja Kontiolahden kunnan palvelujen rajapintaan liittyvien toimintojen koordinaatio ja yhteensovittaminen,
4. osallistua hyvinvointikertomuksen laadintaan ja seurata hyvinvointikertomuksen tavoitteiden toteutumista,
5. lausuntojen valmisteleminen kunnanhallitukselle kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa,

6. kutsua tarvittaessa kokouksiinsa asiantuntijoita ja järjestöjen/yhdistysten edustajia,
7. asettaa tarvittaessa työryhmän valmistelemaan asioita neuvottelukunnalle.

Siun sote -neuvottelukunnan esittelijänä toimii kunnanjohtaja.

16 § Lautakuntien yleinen ratkaisovalta

Lautakunta toimialallaan ratkaisee seuraavat asiat, ellei toisin ole säädetty tai määrätty tai talousarviosta muuta johdu:

1. tehtävälueiden jakaminen tulosityksikköihin (I-taso),
2. hankinnat, sopimukset, rakennussuunnitelmat ja avustukset siltä osin, kun niitä ei ole siirretty käyttösuunnitelmassa tai muutoin viran- tai toimenhaltijalle,
3. irtaimen ominaisuuden hankkiminen, vuokraus ja muun käytettäväksi luovuttaminen sekä toimielimen hallintaan kuuluvien alueiden, paikkojen ja tilojen sekä niihin kuuluvien laitteiden käyttö siltä osin kuin niitä ei ole siirretty käyttösuunnitelmassa tai muutoin viran- tai toimenhaltijalle,
4. palvelu- ja muut maksut tai maksuperusteet noudattaen talousarviota tai kunnanvaltuuston muutoin määräämää maksupolitiikkaa,
5. päättää kolmannelle henkilölle lautakunnan toimialueella aiheutuneista vahingoista vahingonkorvausvelvollisuuden toteutuessa 5000 euroa ylittävältä osin,
6. asettaa toimialallaan tarvittavat toimikunnat ja työryhmät,
7. ratkaisee lautakunnan alaisesta toiminnasta tehdyt kantelut,
8. päättää valitsemiensa viranhaltijoiden osalta virantoimituksesta pidättämisestä,
9. lausuntojen antaminen toimialaansa kuuluvista asioista,
10. edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa, ellei toimivaltaa ole siirretty viranhaltijalle.

17 § Sivistyslautakunnan tehtävät ja erityinen ratkaisovalta

Sivistyslautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunnan toimialana on osaston hallinto, varhaiskasvatuspalvelut, esi- ja perus- sekä lukio-opetuspalvelut, vapaan sivistystyönpalvelut, vapaa-aikapalvelut ja hyvinvointi- ja osallisuusneuvottelukunnan toiminta.

Sivistyslautakunnan tehtävänä on päättää varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, kotihoiton ja yksityisen hoidon tuesta, perus- ja lukio-opetuksesta, vapaasta sivistystyöstä, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluista sekä kirjastopalveluiden kehittämisestä yhteistyössä sopimuskuntien kanssa sekä eri laeissa ja asetuksissa lautakunnan päätettäväksi säädetty tai muutoin lautakunnan päätettäväksi määrättyt asiat.

Sen lisäksi mitä muutoin on määrätty lautakunnan päätettäväksi, lautakunta ratkaisee toimialallaan seuraavat asiat:

1. päättää koulujen ja esiopetuksen oppilaiden lukuvuoden koulutyön aloittamis- ja päättymisajankohdasta sekä loma- ajoista ja vapaapäivistä,
2. päättää oppilaalle annettavasta perusopetuslain 17 §:n mukaisesta erityisestä tuesta, jos huoltaja vastustaa päätöstä,
3. hyväksyy koulujen järjestyssäännöt,
4. hyväksyy varhaiskasvatussuunnitelmat, esi- ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmat,
5. hyväksyy periaatteet, joilla oppilaat otetaan esiopetukseen ja kouluihin,
6. hyväksyy esiopetuksen ja koulujen opetussuunnitelmaan perustuvat suunnitelmat,

7. erottaa oppilaan/opiskelijan koulusta,
8. hyväksyy aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman ja arvioinnin,
9. päättää esi- ja perusopetuksen oppilaiden koulukuljetuksen järjestämisperiaatteet,
10. päättää Joensuun seudun kansalaisopistolta tai muulta yritykseltä tai yhteisöltä tilattavasta vapaan sivistystyön opetustuntimäärästä,
11. päättää taiteen perusopetukseen tilattavasta tuntimäärästä,
12. päättää konservatoriolta tai muulta yhteisöltä tai yritykseltä tilattavasta opetustuntimäärästä,
13. päättää tilojen käyttömaksut,
14. päättää kunnossapidettävät kunnan liikuntapaikat ja -alueet sekä niiden kunnossapidon tason,
15. päättää vapaa-aikapalvelut -tehtävän avustusten jakoperusteista ja jakamisesta,
16. tukee kouluilla toimivien vanhempainyhdistysten perustamista ja toimintaa.

Sivistyslautakunnan esittelijänä toimii sivistysjohtaja.

18 § Hyvinvointi- ja osallisuusneuvottelukunnan tehtävät

Hyvinvointi- ja osallisuusneuvottelukunnan tehtävänä on:

1. tehdä esityksiä sivistyslautakunnalle kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja vapaa-aikatoimien palvelujen kehittämisestä,
2. osallisuuden lisääminen kunnan, kuntalaisten ja yhdistysten/järjestöjen/seurojen kanssa,
3. tilaisuuksien järjestäminen yhdessä yhdistysten/järjestöjen/seurojen kanssa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi,
4. kutsua tarvittaessa kokouksiinsa asiantuntijoita ja yhdistysten/järjestöjen/seurojen edustajia,
5. asettaa tarvittaessa työryhmän valmistelemaan asioita neuvottelukunnalle.

Hyvinvointi- ja osallisuusneuvottelukunnan esittelijänä toimii vapaa-aikapäällikkö.

19 § Teknisen lautakunnan tehtävät ja erityinen ratkaisovalta

Lautakunnan toimialana on teknisen osaston hallinto, kuntatekniikka, kiinteistöt, vesihuolto ja ravintohuolto.

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä, ohjata ja valvoa toimialansa suunnittelua ja toteutusta sekä seurata toiminnan tuloksia samoin kuin huolehtia tarpeellisesta yhteistyöstä. Tekninen lautakunta johtaa ja kehittää alastaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä.

Lautakunnan tulee toimialallaan valmistella kunnanhallituksen käsiteltäväksi kuuluvat asiat sekä huolehtia päätösten täytäntöönpanosta.

Sen lisäksi mitä muutoin on määrätty lautakunnan päätettäväksi, lautakunta ratkaisee toimialallaan seuraavat asiat:

1. talonrakennushankkeen pääpiirustusten ja kustannusarvion hyväksyminen, kun rakennuksen kerrosala on alle 500 m²,
2. kuntatekniikan rakennussuunnitelmien hyväksyminen,
3. venepaikka-, leirintä-, kunnallisten laitosten pääsy- ja muiden sellaisten maksujen ja vuokrien määrääminen,

4. kunnalle kuuluvan kadunpidon kokonaan tai osittain antaminen muiden tehtäväksi (MRL 90 §),
5. katusuunnitelman hyväksyminen (MRL 85 §),
6. kadunpidosta (MRL 84 § ja MRL 86 §),
7. katujen ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 8 ja 3 §:ssä tarkoitettujen tontinomistajille kuuluvien tehtävien ottamisesta kunnan suoritettavaksi taksan mukaista korvausta vastaan,
8. kiinteän omaisuuden vuokralle antaminen ja ottaminen niiltä osin, kuin sitä ei ole annettu viranhaltijan tehtäväksi,
9. niiden talousarvioon varatuilla määrärahoilla toteutettavien töiden suunnittelu, suunnittelusopimukset, suoritustavat, aloittaminen sekä maaperä- ja maastotutkimusten suorittaminen, joita ei ole annettu viranhaltijan ratkaistavaksi,
10. kunnan omistukseen siirtyvän katualueen korvaamiseen liittyvät asiat (MRL 104 §),
11. johdon, laitteen tai rakennelman siirtäminen kunnan hyväksymään paikkaan yleisellä alueella (MRL 89 §),
12. maanomistajan kunnalle maksettavaksi määrättävän katualueen korvauksen suuruus (MRL 105 §),
13. investointien vuosittaisten työohjelmien hyväksyminen,
14. merkittävän muun yleisen alueen kuin kadun toteuttamissuunnitelman hyväksyminen (MRL 90 §),
15. liikenteenohjauslaitteiden asettaminen ja liikennejärjestelyt, ellei tehtävää ole annettu viranhaltijan tehtäväksi,
16. metsätaloustuotteiden ja lautakunnan hallinnassa olevien luonnonvarojen myynti niiltä osin kuin sitä ole annettu viranhaltijan tehtäväksi,
17. vesihuoltolain mukaisten vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden hyväksyminen,
18. jätevesimaksusta vapauttaminen, kun ratkaisuvälillä ei kuulu viranhaltijalle,
19. vesihuoltolain tarkoittamien teollisuuslaitosten ja muiden poikkeuksellisten liittyvien kanssa tehtävät erityissopimukset,
20. hulevesien johtamiseen liittyvien määräyksien antaminen (MRL 103 g §, 103 j §),
21. tarpeelliset rajakohdat kiinteistön liittyessä kunnan hulevesijärjestelmään (MRL 103 g §, 103 j §),
22. hulevesisuunnitelman hyväksyminen (MRL 103 l §),
23. päättää erillisistä suunnittelutarveratkaisuista (MRL 137 §),
24. tekee poikkeamislupapäätökset,
25. päättää asuinrakennusten ja muiden rakennuspaikkojen varaamisen, vuokraamisen ja myynnin luovutusehdoista,
26. valvoo asuntolainoitettujen vuokra-asuntojen vuokria,
27. päättää omakoti- ja perusparannuslainahakijoiden etuoikeusjärjestyksestä,
28. päättää kadun ja muun yleisen alueen nimen ja edellä mainittujen numerotietojen muuttamisesta (MRL 55§),
29. kiinteän omaisuuden myyminen 50.000 euroon saakka.

Teknisen lautakunnan esittelijänä toimii tekninen johtaja.

20 § Ympäristölautakunnan tehtävät ja erityinen ratkaisovalta

Lautakunnan toimialana on ympäristönsuojelu sekä rakennus- ja maa-ainesvalvonta.

Ympäristölautakunnan tehtävänä on huolehtia toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittamisestä, ohjata ja valvoa toimialansa suunnittelua ja toteutusta sekä seurata toiminnan tuloksia samoin kuin huolehtia tarpeellisesta yhteistyöstä.

Ympäristölautakunta toimii lainsäädännön tarkoittamana rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena sekä vastaa:

1. rakennustoiminnan valvomisesta kunnassa ja muista rakennus- ja maankäyttölaissa ja rakennus- ja maankäyttöasetuksessa ja muissa säädöksissä rakennuslupaviranomaiselle säädetyistä tehtävistä,
2. ympäristönsuojeluviranomaiselle kuntien ympäristönsuojelun hallintoa koskevan lain sekä muissa säädöksissä määrätyistä tehtävistä,
3. muista sille tässä hallintosäännössä määritellyistä tehtävistä

Lautakunnan tulee toimialallaan valmistella kunnanhallituksen käsiteltäväksi kuuluvat asiat sekä huolehtia päätösten täytäntöönpanosta.

Sen lisäksi mitä muutoin on määrätty lautakunnan päätettäväksi, lautakunta ratkaisee toimialallaan seuraavat asiat:

1. päättää naapurin kiinteistön käyttämisestä rakennustoimenpidetöiden suorittamiseen (MRL 149 a §)
2. päättää rasitteiden perustamisesta sekä kiinteistöjen yhteisjärjestelyistä (MRL 158 a § -165 §)
3. päättää aidan rakentamisvelvollisuudesta, laadusta, sijoituksesta ja korvausten jakamisesta riitatapauksissa (MRA 82 §)
4. valmistelee kunnan lausunnot luonnonsuojelulain mukaisista hakemuksista ja suunnitelmista,
5. valmistelee ehdotukset moottorikäyttöisten ajoneuvojen maastokäytön ja vesiliikenteen kieltämisestä tai rajoittamisesta koskeviksi esityksiksi sekä valmistella asiaa koskevat kunnan lausunnot,
6. kerää tietoa kunnan alueella olevista luonnon tai maiseman kannalta tärkeistä kohteista sekä valmistella niiden säilyttämistä tarkoittavat kunnan esitykset,
7. toimii kunnan maa-aineslupaviranomaisena,
8. antaa maa-ainesasetuksen 4 §:n mukaiset lausunnot,
9. huolehtii ympäristön tilan seurannasta sekä tähän liittyvien tutkimusten ja selvitysten tekemisestä,
10. toimii MRL 103 d ja k §:n mukaisena toimielimenä hulevesien hallintaa koskevien säännösten noudattamisen valvojana,
11. päättää maankäyttö- ja rakennuslain 24 luvussa säädettyjen pakkokeinojen ja seuraamusten käytöstä.

Ympäristölautakunnan esittelijänä toimii ympäristöpäällikkö.

4 LUKU Viranhaltijaorganisaatio

21 § Yleiset määräykset

Kontiolahden kunnan viranhaltijaorganisaatio jakaantuu kolmeen osastoon; kunnanhallituksen alaiseen hallinto-osastoon, sivistyslautakunnan alaiseen sivistysosastoon ja teknisen lautakunnan alaiseen tekniseen osastoon.

Hallinto-osastoa johtaa talousjohtaja.

Sivistysosastoa johtaa sivistysjohtaja.

Teknistä osastoa johtaa tekninen johtaja.

Osastot jakaantuvat tehtäväalueisiin, joita johtaa tehtäväalueen johtaja.

Tehtäväalueet jakaantuvat tulosyksiköihin, joita johtaa tulosyksikön esimies.

22 § Kaikkia osastoja koskevat yleiset määräykset

Kunnanhallitus ja lautakunnat määräävät alaisensa osaston organisaatiosta ja tehtävistä siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty .

Osaston tehtäväalueiden tavoitteet määritellään kunnanvaltuuston hyväksymässä taloussuunnitelmassa ja talousarviossa sekä kunnanhallituksen ja lautakuntien hyväksymissä käyttösuunnitelmissa. Tarkemmat ohjeet taloussuunnitelman, talousarvion ja käyttösuunnitelmien laadinnassa antaa kunnanhallitus. Kunnanhallitus ja lautakunnat voivat käyttösuunnitelman vahvistamisen yhteydessä antaa tarkennettuja tavoitteita tehtäväalueille ja tulosyksiköille.

Osastojen on:

1. raportoitava tavoitteiden toteutumisesta valtuustolle,
2. tehtävä toimintansa edellyttämät lupa- ja rahoitushakemukset, annettava valtionosuus- ja muiden viranomaisten edellyttämät selvitykset ja tilastotiedot sekä perittävät tulot ja suoritettavat menot.

Kunnanhallitus päättää osastojen ja tehtäväalueiden välisestä tehtäväjaosta siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty.

23 § Osastopäällikön tehtävät ja yleinen ratkaisovalta

Osastopäällikkö vastaa osastonsa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen, kunnanjohtajan ja lautakunnan alaisuudessa.

Osastopäällikön tehtävänä on:

1. johtaa osastonsa palvelutuotantoa tuloksellisesti ja taloudellisesti sekä käyttää toimialansa puolesta puhevaltaa,
2. seurata osastollaan tapahtuvaa kehitystä ja tehdä esityksiä toimialansa palvelun kehittämiseksi,
3. valvoa osastonsa taloudenhoitoa, taloussuunnitelmia ja talousarvioehdotuksen tekemistä sekä talousarvion noudattamista,
4. huolehtia osastonsa yleisestä tiedotustoiminnasta ja yhteistyöstä eri tahojen kanssa.

Osaston johtoryhmän muodostaa osastopäällikkö ja hänen määräämänsä viranhaltijat tai työntekijät sekä menettelytapaohjeiden koskien yhteistoimintaa määrittelemällä valittu osaston henkilöstön edustaja.

Tarvittaessa osastopäällikkö asettaa osaston sisäisiä työryhmiä ja tehtäväalueen johtoryhmän. Tehtäväalueen johtoryhmän muodostaa tehtäväalueen johtaja, osastopäällikön määräämät viranhaltijat tai työntekijät sekä menettelytapaohjeiden koskien yhteistoimintaa mukaisesti valittu tehtäväalueen henkilöstön edustaja.

Kunnanjohtaja määrää osastopäällikölle sijaisen, joka hoitaa osastopäällikön tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen.

Osastopäällikkö päättää johtamansa osaston osalta seuraavista asioista:

1. vastaa johtamansa osaston taloudesta ja talouden seurannasta,
2. päättää irtaimiston poistoista ja myynnistä kunnanhallituksen määräämissä rajoissa (ei koske osuuksia ja osakkeita),
3. päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta, osamäärärahojen käytöstä ja palveluiden antamisesta,
4. huolehtii valtionosuuksien, avustusten ja korvausten hakemisesta ja tekee tarvittaessa esityksen ao. toimielimelle oikaisuvaatimuksen tai valituksen tekemiseksi valtionosuus- ja valtionavustuspäätösten johdosta, ellei näitä asioita ole siirretty muille viranhaltijoille,
5. päättää hankinnoista kunkin vuoden talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa määrättyjen hankintarajojen puitteissa,
6. päättää vahingon korvaamisesta, jos korvauksen suuruus on alle 5000 euroa.

24 § Tehtäväalueen johtajan tehtävät ja yleinen ratkaisovalta

Tehtäväalueen johtaja vastaa tehtäväalueen toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen, lautakunnan, kunnanjohtajan ja osastopäällikön alaisuudessa.

Osastopäällikkö nimeää tehtäväalueen johtajan sijaisen, joka hoitaa tehtäväalueen johtajan tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen.

Tehtäväalueen johtaja päättää johtamansa tehtäväalueen osalta seuraavista asioista:

1. vastaa johtamansa tehtäväalueen taloudesta ja talouden seurannasta,
2. huolehtii tulojen, saatavien ja maksujen perinnästä,
3. vastaa tehtäväalueensa osalta irtaimistoluettelon pidosta kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Laitosten osalta kuitenkin irtaimistoluettelon pitämisestä vastaa laitoksen johtaja.
4. päättää saatavien poistoista ja luottotappioihin kirjaamisesta kunnanhallituksen määräämissä rajoissa,
5. hyväksyy saataviin mahdollisesti liittyvien viivästyskorkojen poiston,
6. päättää johtamansa tehtävää koskevien kannatusilmoitusten ja lahjoitusten tekemisestä tavanomaisiin hyväntekeväisyystarkoituksiin talousarvion puitteissa,
7. tutkimuslupien myöntäminen tehtäväalueensa aineistoon, lukuun ottamatta päätearkistoaineistoa.

25 § Tulosyksikön esimiehen tehtävät ja yleinen ratkaisovalta

Tulosyksikön esimies vastaa tulosyksikön toiminnasta, taloudesta ja talouden seurannasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa tehtäväalueen johtajan alaisuudessa.

Osastopäällikkö nimeää tulosyksikön esimiehen sijaisen, joka hoitaa tulosyksikön esimiehen tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen.

26 § Hallinto-osaston johtavien viranhaltijoiden ja työntekijöiden erityiset tehtävät ja ratkaisovalta

1. Kunnanjohtaja

Kunnanjohtaja vastaa kunnanhallituksen toimialan toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen alaisuudessa.

Kunnanjohtajan tehtävänä on:

1. vastata kunnan edunvalvonnasta,
2. johtaa kuntastrategian laadintaa ja muiden koko kuntakonsernia koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laadinnasta,
3. johtaa ja koordinoida kunnan elinvoiman, maankäytön ja hyvinvoinnin kehittämistä,
4. johtaa kunnanvaltuuston ja -hallituksen käsiteltävien asioiden valmistelua,
5. huolehtia yhteistoiminnasta kunnan kannalta tarpeellisten kansainvälisten, valtakunnallisten, maakunnallisten ja muiden yhteistyötahojen kanssa sekä pitää huolta, että kunnan näkemykset ajankohtaisista asioista tulevat ao. tahojen tietoon,
6. huolehtia yhteydenpidosta kunnan poliittisiin päätöksentekijöihin, kansalaisjärjestöihin, elinkeinoelämään ja työmarkkinajärjestöihin,
7. ohjata kuntalaisiin ja muihin tahoihin kohdistuvaa kunnan viestintää sekä tarvittavan yhteistoiminnan järjestämisestä eri yhteistyötahojen kanssa,
8. suorittaa muut kuntalaissa säädetyt ja kunnanhallituksen ja -valtuuston määräämät tehtävät.

Kunnanjohtajan ratkaisovalta:

1. nimeää jäsenet kunnan johtoryhmään,
2. perustaa tarvittaessa kunnan sisäisen viranhaltijoista/työntekijöistä koostuvan työryhmän.

Kunnan johtoryhmän tehtävänä on valmistella asioita päätöksentekoa varten. Johtoryhmä sopii yhtenäisistä käytännöistä, soveltamis- ja toimintaohjeista sekä tukee ja kehittää kunnan tasapuolista kokonaisjohtamista. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii kunnanjohtaja.

Kunnanjohtajan sijaisena kunnanjohtajan ollessa poissa tai esteellinen toimii talousjohtaja. Kunnanjohtajan viran ollessa avoinna hoitaa kunnanjohtajan tehtäviä talousjohtaja.

Kunnanvaltuusto voi kuitenkin, milloin kunnanjohtajan virka on avoinna tai poissaolo kestää kuukautta pidemmän ajan, ottaa virkaan määräaikaisen viran hoitajan.

2. Hallintojohtaja

Hallintojohtaja vastaa hallinto-osaston hallintopalvelut-tulosyksiköstä.

Hallintojohtajan tehtävänä on:

1. kunnan hallinnon johtaminen, valvonta ja kehittäminen,
2. kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen toiminnan suunnittelu,
3. valmiussuunnittelu,
4. hyvinvointiasioiden koordinointi,
5. kuntakonsernin oikeudellisten palvelujen koordinointi.

Hallintojohtajan ratkaisovalta:

1. edustaa kuntaa oikeus-, poliisi- ja valvontaviranomaisissa ja ottaa vastaan näihin liittyvät asiakirjat ja ilmoitukset.

3. Talousjohtaja

Talousjohtaja vastaa hallinto-osaston taloushallinto ja tietohallinto -tulosityksiköstä.

Talousjohtajan tehtävänä on:

1. kunnan talouden johtaminen, valvonta ja kehittäminen,
2. kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnittelu,
3. vastata kunnan tietohallinnosta ja tietoturva-asioista.

Talousjohtajan ratkaisovalta:

1. ratkaisee lyhytaikaisen rahoituksen ottamisen kunnanhallituksen vahvistamaan enimmäismäärään asti,
2. ratkaisee kassavarojen tilapäisestä sijoittamista ja maksuliikettä koskevat asiat,
3. valvoo ja ohjaa kunnan saatavien ja kunnalle tulevien suoritusten vakuuksien hyväksymistä, valvontaa ja muuttamista ja vapauttamista,
4. päättää kunnan myöntämien asuntolainojen ja avustusten irtisanomisesta ja ilman irtisanomista takaisin maksettavaksi määräämisestä,
5. päättää pankkitilien avaamisesta ja lopettamisesta.

4. Henkilöstöpäällikkö

Henkilöstöpäällikkö vastaa hallinto-osaston henkilöstöhallinto ja työllisyys -tulosityksiköstä.

Henkilöstöpäällikön tehtävänä on:

1. kunnan henkilöstöpolitiikan ja -toimintojen ohjaus, koordinointi ja kehittäminen,
2. kunnan työllisyydenhoidon johtaminen ja kehittäminen

Henkilöstöpäällikön ratkaisovalta:

1. toimii ensisijaisena työnantajan edustajana paikallisissa työmarkkina- ja yhteistoiminta-asioissa,
2. toimii kunnan työsuojelupäällikkönä,
3. päättää työllistämiseen liittyvistä avustuksista.

5. Tiedonhallintasuunnittelija

Tiedonhallintasuunnittelija vastaa tiedonhallinnasta.

Tiedonhallintasuunnittelijan tehtävänä on:

1. ohjata ja kehittää kunnan tiedonhallintaa,
2. valmistella tiedonhallinnan ohje ja valvoa, että tehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden mukaisesti,
3. huolehtia tiedonhallintaan liittyvästä koulutuksesta ja neuvonnasta.

Tiedonhallintasuunnittelijan ratkaisovalta:

1. hyväksyy kunnan tiedonohjaussuunnitelman,
2. myöntää tutkimusluvut päätearkistoaineistoon.

6. Viestintäsuunnittelija

Viestintäsuunnittelija vastaa viestinnän ja markkinoinnin kokonaissuunnittelusta ja kehittämisestä sekä näihin liittyvien ohjeistusten valmistelusta.

27 § Sivistysosaston johtavien viranhaltijoiden ja työntekijöiden erityiset tehtävät ja ratkaisuvälit

1. Sivistysjohtajan erityinen ratkaisuväli

Sivistysjohtaja:

1. myöntää luvan koulunkäynnin aloittamiseen yhtä vuotta säädettyä aikaisemmin tai myöhemmin,
2. päättää perusopetuksen oppilaan erityiseen tukeen siirtymisestä, jos huoltaja ei vastusta sitä ja palaamisesta erityisestä tuesta tehostettuun tukeen,
3. päättää pidennettyyn oppivelvollisuuteen ottamisesta ja sen purkamisesta, jos oppilas ei kuulu enää pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin,
4. päättää perusopetuksen oppilaan vapauttamisesta jonkin aineen opiskelusta,
5. päättää opiskelijaksi ottamisesta valmistavaan opetukseen,
6. päättää tuntikehyksen ja kerhotuntien jakamisesta kouluille,
7. päättää oppilaan lähikoulun,
8. myöntää luvan Kontiolahden liikuntahalliin, Jakokosken, Kirkonkylän, Kylmäojan, Lehmon, Kulhon, ja Varparannan koulun liikuntatilojen sekä auditorion luovuttamiseen ulkopuoliseen käyttöön,
9. hyväksyy koulujen opetussuunnitelmaan perustuvissa suunnitelmissa hyväksytyjen leirikoulujen ja retkien suunnitelmat,
10. määrää kuntakohtaisen opettajanviranhaltijan virantoimituspaikan kuultuaan viranhaltijaa. Halukkuus vapaaehtoiseen virantoimituspaikan siirtoon on ilmoitettava sovitulla tavalla tammikuun loppuun mennessä,
11. hyväksyy opetusalan työn vaatavuudenarvioinnissa työn vaatavuusryhmän,
12. nimeää alakoulujen koulunjohtajat.

2. Varhaiskasvatuksen päällikön erityinen ratkaisuväli

Varhaiskasvatuksen päällikkö:

1. vastaa oman tehtävänsä tuloksikköjen toiminnan ja talouden yhteensovittamisesta ja kehittämisestä,
2. päättää varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista lautakunnan vahvistamien perusteiden mukaisesti,
3. päättää asiakasmaksulain 11 §:n mukaisesti maksun perimättä jättämisestä tai alentamisesta sosiaalityöntekijän lausunnon pohjalta,
4. toimii varhaiskasvatuksen yksityisen palvelutuotannon valvojana;
5. myöntää yksityisen hoidon ja kotihoidon tuen kuntalisän sekä palvelusetelin lautakunnan vahvistamien perusteiden mukaisesti,
6. päättää esiopetuksen erityisopetukseen ottamisesta, jos huoltaja ei vastusta,
7. päättää esikoulun koulukyytiavustuksen maksamisesta koulukyydin järjestämiseksi.

3. Aamu- ja iltapäivätoiminnan johtajan erityinen ratkaisovalta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan johtaja:

1. vastaa oman tehtävänsä tulosityksikön toiminnan ja talouden yhteen sovittamisesta ja kehittämisestä,
2. myöntää oppilaspaikan aamu- ja iltapäivätoimintaan ja hyväksyy oppilaspaikan irtisanomisen,
3. myöntää maksuvapautuksen tai alennuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan kuukausimaksusta.

4. Perusopetuksen 1-6 johtajan erityinen ratkaisovalta

Perusopetuksen 1-6 johtaja:

1. vastaa oman tehtävänsä tuloyksikköjen toiminnan ja talouden yhteen sovittamisesta ja kehittämisestä,
2. päättää kouluja kuultuaan oppikirjan ja vastaavan sähköisen materiaalin käyttöön-otosta,
3. päättää perusopetuksen oppilaiden koulukyytioikeudesta silloin kun perusteena on muu kuin kuljetussäännön mukainen koulumatkan pituus,
4. päättää koulukyytiavustuksen maksamisesta koulukyydin järjestämiseksi,
5. päättää toiminta-avustuksen maksamisesta koulujen vanhempainyhdistyksille.

5. Perusopetuksen 7-9 johtajan erityinen ratkaisovalta

Perusopetuksen 7-9 johtaja:

1. vastaa oman tehtävänsä tulosityksikön toiminnan ja talouden yhteensovittamisesta ja kehittämisestä
2. päättää huoltajaa kuultuaan valitun aineen vaihtamisesta toiseksi aineeksi,
3. päättää koulun opettajia kuultuaan oppikirjan ja vastaavan sähköisen materiaalin käyttöön-otosta,
4. päättää oppilaan valinnaisaineesta, jos huoltaja ei suorita valintaa määräajassa tai huoltajan valitsemaa opetusta ei voida järjestää,
5. päättää oppilaan vapauttamisesta jonkin aineen opiskelusta,
6. päättää opetusharjoittelijan ottamisesta,
7. myöntää luvan koulujen tilojen luovuttamisesta ulkopuoliseen käyttöön, ellei se kuulu sivistysjohtajan tehtäviin,
8. määrää tarvittaessa oppilaskunnan ohjaajana toimivan opettajan,
9. antaa kirjallisen varoituksen oppilaalle,
10. päättää muun kuin peruskoulun oppilaan suorittaman tutkinnon vastaanottamisesta,
11. myöntää oppilaalle poissaololuvan yli 5 pv:n ajaksi,
12. päättää oppilaan opetuksen erityisistä opetusjärjestelyistä,
13. rajoittaa tarvittaessa opetuksen julkisuutta,
14. määrää luokanvalvojat,
15. hyväksyy HOJKS:n (henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma) ja sen vuosittaisen päivityksen,
16. päättää joustavan perusopetuksen oppilasvalinnasta ja joustavan perusopetuksen päättymisestä perusopetuksen aikana,

17. määrää kotiopetuksessa olevan oppilaan edistymistä varten tarvittavan tutkivan opettajan,
18. siirtää tällä säännöllä saamaansa toimivaltaa edelleen alaiselleen viranhaltijalle, ellei laki tai asetus sitä kiellä.

6. Lukion rehtorin erityinen ratkaisovalta

Lukion rehtori:

1. vastaa oman tehtävänsä tuloksikköjen toiminnan ja talouden yhteen sovittamisesta ja kehittämisestä,
2. päättää opiskelijan erityisistä opetusjärjestelyistä,
3. määrää tarvittaessa oppilaskunnan ohjaajana toimivan opettajan,
4. päättää opettajia ja oppilaskuntaa kuultuaan oppikirjojen käyttöönottamisesta,
5. myöntää vapautuksen toisen kotimaisen kielen opiskelusta lukiolain 13 §:n mukaisesti,
6. myöntää oppilaalle vapautuksen jonkin aineen opiskelusta,
7. päättää opiskelijaksi ottamisesta,
8. päättää opetusharjoittelijan ottamisesta lukioon,
9. antaa kirjallisen varoituksen opiskelijalle,
10. myöntää opiskelijalle poissaololuvan yli 5 pv:n ajaksi,
11. rajoittaa tarvittaessa opetuksen julkisuutta,
12. myöntää luvan lukion suoritusajan pidennykseen,
13. myöntää luvan suorittaa lukion opintoja opetukseen osallistumatta,
14. päättää muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemista,
15. määrää ryhmäohjaajat,
16. perii maksun ylioppilastutkinnosta tai lukion kokeesta,
17. vastaa opetussuunnitelman mukaisen opetuksen ja ohjauksen toteutumisesta,
18. myöntää luvan lukion tilojen luovuttamisesta ulkopuoliseen käyttöön,
19. siirtää tällä säännöllä saamaansa toimivaltaa edelleen alaiselleen viranhaltijalle, ellei laki tai asetus sitä kiellä.

7. Päiväkodinjohtajan, perhepäivähoidon esimiehen ja esiopetuksen esimiehen erityinen ratkaisovalta

Päiväkodinjohtaja, perhepäivähoidon esimies ja esiopetuksen esimies:

1. päättää varhaiskasvatuspaikan, esiopetuspaikan ja avoimen varhaiskasvatuksen kerhopaikan myöntämisestä ja varhaiskasvatusoikeuden laajuudesta,
2. myöntää luvan päiväkodin/esiopetuksen tilojen luovuttamisesta ulkopuoliseen käyttöön,
3. vastaa siitä, että yksikön ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelma päivitetään vuosittain,
4. vastaa siitä, että tarvittavat oppimissuunnitelmat ja pedagogiset arviot laaditaan,
5. vastaa varhaiskasvatussuunnitelman/opetussuunnitelman mukaisen opetuksen ja ohjauksen toteutumisesta,
6. esiopetuksen esimies päättää esiopetuksen oppikirjan tai muun materiaalin käyttöönotosta,
7. esiopetuksen esimies päättää esiopetuksen oppilaiden koulukyyttöoikeudesta.

8. Peruskoulun johtajan/rehtorin erityinen ratkaisovalta

Peruskoulun johtaja/rehtori:

1. päättää huoltajaa kuultuaan valitun aineen vaihtamisesta toiseksi aineeksi,
2. päättää koulun opettajia kuultuaan oppikirjan tai muun materiaalin käyttöönotosta,
3. päättää oppilaan valinnaisaineesta, jos huoltaja ei suorita valintaa määräajassa tai huoltajan valitsemaa opetusta ei voida järjestää,
4. päättää oppilaan vapauttamisesta jonkin aineen opiskelusta,
5. päättää opetusharjoittelijan ottamisesta,
6. myöntää luvan koulun tilojen luovuttamisesta ulkopuoliseen käyttöön, ellei se kuulu sivistysjohtajan tehtäviin,
7. määrää tarvittaessa oppilaskunnan ohjaajana toimivan opettajan,
8. antaa kirjallisen varoituksen oppilaalle,
9. päättää muun kuin peruskoulun oppilaan suorittaman tutkinnon vastaanottamisesta,
10. päättää oppilaan vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta,
11. myöntää oppilaalle poissaololuvan yli 5 pv:n ajaksi,
12. päättää oppilaan opetuksen erityisistä opetusjärjestelyistä,
13. rajoittaa tarvittaessa opetuksen julkisuutta,
14. määrää luokanvalvojat,
15. päättää erotodistuksen ja päättötodistuksen antamisesta,
16. vastaa siitä, että oppimissuunnitelmat päivitetään vähintään kerran vuodessa,
17. hyväksyy HOJKS:n (henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma) ja sen vuosittaisen päivityksen,
18. vastaa opetussuunnitelman mukaisen opetuksen ja ohjauksen toteutumisesta,
19. määrää kotiopetuksessa olevan oppilaan edistymistä varten tarvittavan tutkivan opettajan,
20. vastaa koulukuljetussuunnitelmasta, jossa koulukyytioikeus annetaan koulukuljetussäännön mukaisen koulumatkan tai koulutien vaarallisuusluokituksen (Koululiiturohjelman) perusteella.

9. Luokanopettajan/luokanvalvojan erityinen ratkaisovalta

Luokanopettaja/luokanvalvoja:

1. myöntää oppilaan poissaololuvan 1 – 5 päivän ajaksi,
2. päättää oppilaan opetuksen satunnaisesta vapautuksesta,
3. vastaa oppimissuunnitelman ja pedagogisen arvion laadinnasta.

10. Vapaa-aikapäällikön erityinen ratkaisovalta

Vapaa-aikapäällikkö:

1. päättää tehtäväalueen tilojen käyttövuorot.

28 § Teknisen osaston johtavien viranhaltijoiden ja työntekijöiden erityiset tehtävät ja ratkaisovalta

1. Teknisen johtajan erityinen ratkaisovalta

Tekninen johtaja:

1. hyväksyy toimialansa osalta rakenne-, LVIS- ja muut niihin rinnastettavat alasuunnitelmat,
2. päättää kiinteän omaisuuden vuokralle antamisesta ja ottamisesta muuhun, kuin rakentamiskäyttöön,
3. vahvistaa asuin-/toimitilojen yms. huoneistojen vuokrat,
4. päättää taksasta poikkeavasta liittymismaksusta hulevesiviemäristöön,
5. päättää asuinrakennusten ja muiden rakennuspaikkojen varaamisesta, vuokraamisesta ja myynnistä lautakunnan hyväksymien luovutusehtojen mukaisesti,
6. päättää tontteihin liittyvien lisämaiden myynnistä lautakunnan hyväksymien luovutusehtojen mukaisesti,
7. päättää asukasvalintojen hyväksymisestä tai hylkäämisestä Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokralatojen omistamiin tai hallinnassa oleviin vuokra-asuntoihin,
8. päättää yksityisteiden peruskorjausavustuksista,
9. päättää asemakaavatonttien luovutuksiin liittyvien vallinnanrajoitusehtojen poistamisesta.

2. Vesihuoltopäällikön erityinen ratkaisovalta

Vesihuoltopäällikkö:

1. määrää sekä panee maksuun taksan mukaiset vesi- ja viemärilaitoksen maksut,
2. allekirjoittaa ja hyväksyy omalta osaltaan kunnan puolesta taksan mukaiset vesi- ja viemärilaitoksen liittymissopimukset,
3. päättää toimialansa sähköliittymä- ja sähkön toimitussopimusten hyväksymisestä,
4. päättää toimialansa urakoitsijoilta ja tavarantoimittajilta vaadittavien vakuuksien hyväksymisestä,
5. päättää luonnonvarojen ja muun omaisuuden myynnistä, kun myynti on tarpeellinen vesihuoltotöiden toteuttamiseksi teknisen lautakunnan vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti,
6. hyväksyy vesihuoltoon liittyvät alasuunnitelmat,
7. päättää vesi- ja jätevesimaksujen alle 2.000 euron arvoisista vesi- ja jätevesimaksujen hyvityksistä,
8. päättää toimialaansa kuuluvaan rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyvistä, maanomistajille maksettavista korvauksista.

3. Kiinteistöpäällikön erityinen ratkaisovalta

Kiinteistöpäällikkö:

1. päättää kunnan omistamien, rakennettujen kiinteistöjen sähköliittymä- ja sähkön toimitussopimusten hyväksymisestä,
2. allekirjoittaa ja hyväksyy omalta osaltaan kunnan puolesta taksan mukaiset lämmöntoimitussopimukset,
3. päättää suostumuksen antamisesta johtojen, kilpien ja muiden sellaisten laitteiden sijoittamiseen kunnan omistamille rakennetuille kiinteistöille,

4. päättää toimialansa urakoitsijoilta ja tavarantoimittajilta vaadittavien vakuuksien hyväksymisestä,
5. päättää teknisen lautakunnan hallintaan kuuluvien rakennettujen kiinteistöjen luovuttamisesta tilapäiseen käyttöön kuultuaan kiinteistön käyttäjää.

4. Kuntatekniikan päällikön erityinen ratkaisuvallta

Kuntatekniikan päällikkö:

1. päättää suostumuksen antamisesta johtojen, kilpien ja muiden sellaisten laitteiden sijoittamiseen kunnan omistamille yleisille alueille,
2. päättää teknisen lautakunnan hallintaan kuuluvien yleisten alueiden luovuttamisesta tilapäiseen käyttöön,
3. päättää toimialansa urakoitsijoilta ja tavarantoimittajilta vaadittavien vakuuksien hyväksymisestä,
4. päättää toimialansa sähköliittymä- ja sähkön toimitussopimusten hyväksymisestä,
5. päättää johtoalueen käyttöoikeussopimuksista silloin, kun kysymyksessä on kunnan omistaman maan käyttö sähkö-, tele- tai vesi- ja viemärijohtojen rakentamiseen,
6. päättää rakennustyön vuoksi tai muutoin tarpeellisista tilapäisistä liikennejärjestelyistä ja liikenteenohjauslaitteista sekä alaisensa viranhaltijoiden oikeudesta päättää niistä,
7. päättää luonnonvarojen ja muun omaisuuden myynnistä, kun myynti on tarpeellinen kunnallisteknisten töiden toteuttamiseksi teknisen lautakunnan vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti,
8. tieliikennelain 51 §:n 2 momentin mukaisesta kunnan suostumuksesta (lupa liikenteen ohjauslaitteen asettamiseen yksityisalueelle),
9. päättää ajoneuvojen siirtolain (828/2008) mukaisista ajoneuvojen siirroista,
10. käyttää kunnan ääni- ja puhevaltaa yksityisteiden kokouksissa,
11. päättää yksityisteiden kunnossapitoavustuksista.

5. Maankäyttöpäällikön erityinen ratkaisuvallta

Maankäyttöpäällikkö:

1. toimii MRL 20 §:n 2. mom. mukaisena kunnan kaavoittajana,
2. myöntää maanmittaustoimitusten tarvitsemat luvat,
3. päättää kiinteistönmuodostamislain 35 ja 36 §:n tarkoittamasta kunnan suostumuksesta lohkomisen rakennuspaikaksi rakennuskieltoalueella ja rantavyöhykkeellä,
4. päättää maanmittaustoimitusten ja lainhuutojen hakemisesta, kunnan kiinteistöietojen ylläpidosta sekä edustaa kuntaa em. toimituksissa,
5. päättää kartoitus- ja mittaustöiden kiinteistöille aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta,
6. päättää haja-asutusalueen teiden nimistöistä ja numeroinnista ja osoitekartaston ylläpidosta,
7. valvoo kunnan kaavoitusmittausta (MRL 54b §) ja hyväksyy asemakaavan pohjakartan (MRL 54c §),
8. päättää MRL:n 92-95 § mukaisista kadun haltuunotoista,

9. päättää etuostolain perusteella siitä, että kunta ei käytä etuosto-oikeuttaan, kunnan kannalta erityisen merkittävässä kaupoissa on ennen päätöksentekoa varmistettava, aikooko kunnanhallitus käyttää etuosto-oikeuttaan,
10. antaa kunnan puolelta lausunnot ja suostumukset tonttien rasitteiden kohdentamisesta ja siirtämisestä,
11. hyväksyy ohjeellisen tonttijaon,
12. päättää kunnan luovuttamien tonttien osalta rakennusvelvoitteen täyttämisestä.

6. Asuntosihteerin erityinen ratkaisovalta

Asuntosihteerin:

1. hyväksyy vapaarahoitteisten asuntojen vuokraukset,
2. hyväksyy ja hylkää asukasvalinnat muihin kuin Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratilojen omistamiin valtion lainoittamiin vuokra-asuntoihin,
3. myöntää asuntolainoitettujen asuntojen tilapäiset poikkeusluvut,
4. päättää luovutuksensaajan nimeämistä ja lainan siirrosta luovutuksensaajalle sekä yhteisomistuksen purkautuessa lainansaajan velkavastusta vapauttamisesta,
5. päättää henkilökohtaisten asuntolainojen lyhennysten ja korkojen lykkäämisestä sekä korkojen alentamisesta sekä pitkäaikaisen perusparannuslainan muuttamisesta avustusluonteiseksi,
6. myöntää omakotilainat, henkilökohtaiset osakelainat, perusparannuslainat ja omaksi lunastamislainat,
7. päättää asuntolainan vuosimaksutason nousun lykkäämisestä sekä lainamaksun pienentämisestä.

7. Ympäristöpäällikön erityinen ratkaisovalta

Ympäristöpäällikkö:

1. vastaanottaa ympäristönsuojelulain 118 - 120 ja 123 §:n mukaisia ilmoituksia ja tekee niistä päätöksiä,
2. toimii maa-ainelain 15 §:n mukaisena valvojana, jolla on tarvittaessa oikeus otta-
mistoiminnan keskeyttämiseen,
3. päättää maisematyöluvista (MRL 128 §),
4. päättää poikkeamisesta kunnanvaltuuston ympäristönsuojelulain 202 §:n nojalla
antamista ympäristönsuojelumääräyksistä,
5. päättää poikkeukset talousjätevesiasetuksessa säädetyistä velvoitteista. (YSL 156
d §),
6. päättää vesihuoltolain mukaisista vapautushakemuksista liittämismuutoksista
vesihuoltolaitoksen verkostoihin vahvistetuilla toiminta-alueilla (VHL 11 §),
7. päättää jätelain mukaisista pilaantumattoman maa- ja kiviainesjätteen hyödyntä-
missuunnitelmista,
8. päättää puiden kaatamisesta ja pienten erien enintään 10.000 e myynnistä raken-
nuspaikoilta ja metsäalueilta,
9. päättää vapautusten myöntämisestä kunnan hulevesijärjestelmään liittymisestä
(MRL 103 f § 2. mom.),
10. vastaanottaa ilmoituksia ja rekisteröi ympäristönsuojelun tietojärjestelmään toi-
mintoja, joista säädetään jäte- ja ympäristönsuojelulailla ja sen nojalla annetuilla
säädöksillä (YSL 116 §),

11. vastaanottaa ja tekee päätöksen lumenkaatopaikan perustamisilmoituksesta (ympäristönsuojelumääräykset 6 §),
12. päättää toimialansa toiminnanharjoittajilta vaadittavien vakuuksien hyväksymisestä,
13. päättää maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaisten lupien seuranta- ja tarkkailusuunnitelmien hyväksymisestä ja lupien ja seurantaohjelmien vähäisistä muutoksista.

8. Rakennustarkastajan erityinen ratkaisovalta

Rakennustarkastaja:

1. arvioi ja hyväksyy suunnittelijoiden sekä työnjohtajien kelpoisuuden (MRL 120 §, 122 §),
2. päättää rakennus-, toimenpide- ja purkuluvista ja ilmoitusmenettelystä sekä tilapäisen rakennuksen luvista (MRL 125 - 127 §, 129 § ja 176 §),
3. päättää luvan voimassaolon jatkamisesta ja aloittamisoikeudesta (MRL 143 §, 144 §),
4. suorittaa rakennustyön aikaisen viranomaisvalvonnan (MRL 150 - 154 §),
5. päättää rakennustyön keskeyttämisestä (MRL 180 §),
6. päättää rakennusrasitteen perustamisesta, muuttamisesta ja poistamisesta (MRL 158 §),
7. päättää rakennetun ympäristön hoidosta (MRL 167 - 170 §),
8. antaa luvan rakennuksen sijoittamiseen viittä metriä lähemmäksi kunnan omistaman kiinteistön rajaa,
9. päättää vähäisen poikkeaman myöntämisestä rakennusluvan yhteydessä (MRL 175 §),
10. päättää poikkeaman myöntämisestä Kontiolahden kunnan rakennusjärjestyksen määräyksistä.

9. Tarkastusinsinöörin erityinen ratkaisovalta

Tarkastusinsinööri:

1. arvioi ja hyväksyy suunnittelijoiden sekä työnjohtajien kelpoisuuden (MRL 120§, 122 §),
2. päättää rakennus-, toimenpide- ja purkuluvista ja ilmoitusmenettelystä sekä tilapäisen rakennuksen luvista asuinrakennusten ja sitä vaatimattomimpien rakennusten osalta (MRL 125 - 127 §, 129 § ja 176 §),
3. päättää luvan voimassaolon jatkamisesta ja aloittamisoikeudesta (MRL 143 §, 144 §),
4. suorittaa rakennustyön aikaisen viranomaisvalvonnan (MRL 150 § - 154 §),
5. päättää rakennetun ympäristön hoidosta (MRL 167 - MRL 170§),
6. antaa luvan rakennuksen sijoittamiseen viittä metriä lähemmäksi kunnan omistaman kiinteistön rajaa,
7. päättää vähäisen poikkeaman myöntämisestä rakennusluvan yhteydessä (MRL 175 §).

5 LUKU Konserniohjaus ja sopimusten hallinta

Kuntakonsernin muodostavat kunta ja sen tytäryhteisöt. Tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain mukaisesti määräysvalta. Myös kunnan määräysvallassa olevat säätiöt kuuluvat kuntakonserniin. Talousarvio laaditaan ottaen huomioon kuntakonsernin vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa asetetaan toiminnan ja talouden vuosittaiset tavoitteet. Kuntakonsernia tulee johtaa kokonaisuutena kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta ja strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Valtuusto päättää omistajapolitiikasta sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.

Omistajaohjauksella huolehditaan, että tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Konserniohje on omistajaohjauksen keskeinen väline. Konserniohjeen vähimmäissisällöstä säädetään kuntalain 47 §:ssä. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen. Konsernivalvonta on tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden seuranta.

29 § Konsernijohto

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanhallituksen elinvoima- ja omistajaohjausjaosto, sekä kunnanjohtaja.

30 § Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako

Kunnanhallitus:

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen valmistelusta valtuustolle,
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
3. raportoi valtuustolle yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä samassa aikataulussa kunnan muun raportoinnin kanssa,
4. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta,
5. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.

Kunnanhallituksen alainen elinvoima- ja omistajaohjausjaosto toimii myös konsernijaostona. Elinvoima- ja omistajaohjausjaoston tehtävistä ja ratkaisuvallasta määrätään §:ssä 13.

Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

31 § Sopimusten hallinta

Kunnanhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä ja antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta. Osastopäälliköillä on kokonaisvastuu sopimuksista osastoittain.

6 LUKU Toimivalta henkilöstöasioissa

Laissa kunnallisesta viranhaltijasta säädetään sellaisista viranhaltijan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevista asioista, joista täytyy päättää hallintopäätöksellä.

Jos hallintosäännön määräys koskee sekä virka- että työsuhteisia käytetään käsitettä palvelussuhde.

32 § Kunnanhallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa

Mikäli toimivallasta henkilöstöasioissa ei ole säädetty laissa eikä määrätty hallintosäännössä, toimivalta on kunnanhallituksella.

33 § Viran perustaminen, lakkauttaminen, nimikemuutokset ja uusien palvelussuhteiden hyväksyminen

Virkojen perustamisesta, lakkauttamisesta ja palvelussuhteiden nimikemuutoksista päättää kunnanhallitus.

Uudet palvelussuhteet hyväksytään vuosittain taloussuunnitelman henkilöstöohjelmassa.

34 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi

Kunnanhallitus päättää virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi.

35 § Kelpoisuusvaatimukset

Virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää viran kelpoisuusvaatimuksista, jos niistä ei ole päätetty virkaa perustettaessa.

Virkasuhteeseen ottava viranomainen voi kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 6 §:n 2 momentin mukaisesti päättää henkilön ottamisesta määräaikaiseen virkasuhteeseen erityisistä kelpoisuusehdoista riippumatta.

36 § Haettavaksi julistaminen

Viran julistaa haettavaksi se, jonka tehtävänä on valita viranhaltija avoimena olevaan virkaan. Viran, johon kunnanvaltuusto valitsee viranhaltijan, julistaa kuitenkin haettavaksi kunnanhallitus. Valintaprosessin valmistelee valinnasta vastuussa oleva viranhaltija.

Kunnallisesta viranhaltijalaista annetun lain 4 §:n 3 momentissa säädetyn lisäksi henkilö voidaan ottaa virkasuhteeseen ilman hakumenettelyä, kun kyseessä on:

1. kuntalain 43 §:ssä tarkoitettu kunnanjohtajan siirtäminen toiseen virkaan tai määräaikaisen kunnanjohtajan virkasuhteen jatkuminen,
2. Kontiolahden kunnan palveluksessa olevan henkilön valitseminen virkaan siinä tapauksessa, että hän pysyvän sairauden tai vamman taikka tapaturman vuoksi on kykenemätön hoitamaan entistä toimeaan.
3. työsuhteessa olevan henkilön tehtävien lakkaaminen tai siirtäminen kokonaan tai pääosin virassa hoidettavaksi toiminnan uudelleen järjestelyn tai muun perustellun syyn vuoksi edellyttäen, että siirtoon on erityinen syy ja että työntekijä täyttää viran kelpoisuusvaatimukset.

Työsuhteen laittaa haettavaksi se, jonka tehtävänä on valita työntekijä työsuhteeseen. Työsuhteisten osalta voidaan käyttää myös sisäistä hakuja, jolloin työsuhdetta voivat hakea hakuaikana kunnan palveluksessa olevat.

Työsuhteeseen voidaan valita ilman hakumenettelyä, kun kyseessä on henkilön ottaminen sellaiseen työsuhteeseen, jota vastaavia tehtäviä hän on hoitanut määräaikaisesti vähintään kuusi (6) kuukautta.

Valinnasta päättävä viranomainen päättää myös hakuajan jatkamisesta tai uudesta hausta.

37 § Palvelussuhteeseen ottaminen

Valtuusto valitsee kunnanjohtajan.

Kunnanhallitus valitsee toistaiseksi ja yli vuoden kestävään määräaikaiseen palvelussuhteeseen hallintojohtajan, teknisen johtajan, sivistysjohtajan, kaavoitusjohtajan, talousjohtajan ja henkilöstöpäällikön.

Lautakunta valitsee toimialallaan toistaiseksi ja yli vuoden kestävään määräaikaiseen palvelussuhteeseen tehtäväalueen johtajat ja tulosyksiköiden esimiehet pois lukien alakoulujen koulunjohtajat.

Osastopäälliköt valitsevat osastonsa muun henkilöstön toistaiseksi tai yli vuoden kestävään määräaikaiseen palvelussuhteeseen, ellei tässä hallintosäännössä ole muuta määrätty.

Osastopäällikkö, tehtäväalueen johtaja ja tulosyksikön esimies valitsevat suorassa alaisuudessaan toimivat määräaikaiset viranhaltijat ja työntekijät enintään vuoden palvelussuhteeseen, mikäli tässä hallintosäännössä ei ole muuta määrätty.

Palvelussuhteen ottamisesta on tarkemmat ohjeet Kontiolahden kunnan rekrytointiohjeissa.

Valinnasta päättävä viranomainen päättää virkojen ja työsuhteiden osalta:

1. viranhaltijan ja työntekijän palkkauksesta, paitsi kunnanvaltuuston valintojen osalta palkkauksesta päättää kunnanhallitus,
2. tarvittaessa alkusijoituspaikasta ja tehtävistä,
3. viroista ja työsuhteista, joihin sovelletaan lakia lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä,
4. viroista ja työtehtävistä, joita täyttäessä tulee esittää muu erityinen selvitys (esim. luottotiedoista tai luotettavuudesta),
5. koeajan käytöstä.

38 § Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen

Viranhaltijan tekemän ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa tai toteaa päätöksellään rauenneeksi palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranhaltija. Lautakunnan ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa tai toteaa päätöksellään rauenneeksi osastopäällikkö. Valtuuston ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa tai toteaa päätöksellään rauenneeksi kunnanhallitus. Kunnanjohtaja vahvistaa valintapäätöksen ja toteaa päätöksellään rauenneeksi osastopäällikköjen osalta.

39 § Virkaan ottaminen virkaan valitun irtisanouduttua ennen virantoimituksen alkamista

Jos haettavana olleeseen virkaan tai virkasuhteeseen valittu irtisanoutuu ennen virantoimituksen alkamista, eikä varalle ole valittu ketään, voidaan viranhaltija valita niiden virkaa tai virkasuhdetta hakeneiden joukosta, jotka ilmoittavat hakemuksensa olevan edelleen voimassa.

Kyseistä kohtaa sovelletaan myös, mikäli on kyse työntekijän irtisanoutumisesta ennen työsuhteen alkamista tai koeajalla.

40 § Harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat

Harkinnanvaraisen virka- ja työvapaan myöntämisestä sekä virka- ja työvapaan keskeyttämisestä ja peruuttamisesta enintään vuoden ajaksi päättää osastopäällikkö, tehtäväalueen johtaja ja tulosyksikön esimies suorassa alaisuudessaan olevien osalta. Yli vuoden kestävät harkinnanvaraiset virka- tai työvapaat päättää lautakunta. Kunnanjohtajan osalta päätökset tekee kunnanhallitus.

Harkinnanvaraisen virkavapaan myöntämisestä vastaava viranomainen valitsee tarvittaessa sijaisen ja päättää myös sijaisen palkkauksesta.

41 § Virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltaminen

Mikäli tässä luvussa ei ole toisin määrätty, virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta päättää osastopäällikkö, tehtäväalueen johtaja ja tulosityksikön esimies suorassa alaisuudessaan olevien osalta. Kunnanjohtajan osalta asiasta päättää kunnanhallitus.

42 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen

Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen kunnallisen viranhaltijalain 24 §:n nojalla päättää se viranomainen, jolla on toimivalta molempiin virkasuhteisiin ottamisessa. Jos toimivalta on eri viranomaisilla, siirtämisestä päättää kunnanhallitus.

Työntekijän siirtoon liittyvästä ratkaisuvallasta toiseen työsuhteeseen työntekijän suostumuksella sovelletaan yllä olevaa määräystä.

43 § Sivutoimet

Sivutoimilupahakemuksen ratkaisee ja sivutoimiluvan peruuttamisesta sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä päättää osastopäällikkö.

Sivutoimen hoitamiseen on saatava lupa, mikäli siihen kuuluvien tehtävien suorittaminen edellyttää työajan käyttämistä.

Sivutoimi-ilmoitus muusta kuin työaikana tehtävästä sivutoimesta tehdään lähiesimiehelle.

44 § Virantoimituksesta pidättäminen

Kunnallisen viranhaltijalain 48 §:n mukaan valtuusto päättää kunnanjohtajan virantoimituksesta pidättämisestä. Valtuuston puheenjohtaja voi ennen valtuuston kokousta päättää kunnanjohtajan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Kunnanhallitus ja lautakunta päättävät alaisensa viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä.

Kunnanjohtaja voi ennen kunnanhallituksen kokousta päättää kunnanhallituksen alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Osastopäällikkö voi ennen lautakunnan kokousta päättää lautakunnan alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

45 § Virkasuhteen ja työsuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi

Virkasuhteen ja työsuhteen muuttamisesta osa-aikaiseksi päättää se, joka päättää palvelussuhteeseen ottamisesta.

46 § Lomauttaminen

Kunnanhallitus päättää henkilöstön lomauttamisen periaatteista.

Viranhaltijan ja työntekijän lomauttamisesta toistaiseksi tai määräajaksi ja lomautusilmoituksen antaa se, joka valitsee palvelussuhteeseen.

47 § Palvelussuhteen päätyminen

Palvelussuhteen purkamisesta koeajalla, irtisanomisesta, purkamisesta ja purkautuneena pitämisestä päättää se, joka valitsee palvelussuhteeseen.

Viranhaltijan ilmoitus virkasuhteen irtisanomisesta ja työntekijän ilmoitus työsuhteen irtisanomisesta saatetaan palvelussuhteeseen ottamisesta päättäneen viranomaisen tietoon.

48 § Menetettyjen ansioiden korvaaminen

Viranhaltijalle kunnallisen viranhaltijalain 45 §:n nojalla maksettavasta korvauksesta päättää suorassa alisuudessaan olevan henkilöstön osalta osastopäällikkö, tehtäväalueen johtaja ja tulosityksikön esimies.

49 § Palkan takaisinperiminen

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun virkasuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnästä päättää suorassa alaisuudessaan olevan henkilöstön osalta osastopäällikkö, tehtäväalueen johtaja ja tulosityksikön esimies.

50 § Henkilökohtainen lisä

Henkilökohtaista lisää koskevan arvioinnin suorittaa ja ehdotuksen henkilökohtaisen lisän myöntämisestä tekee lähiesimies. Henkilökohtaisen lisän myöntämisestä päättää osastopäällikkö. Osastopäällikköjen osalta päätöksen tekee kunnanjohtaja.

51 § Viranhaltijoiden erityinen ratkaisuvaltta henkilöstöasioissa

Osastopäällikkö, tehtäväalueen johtaja ja tulosityksikön esimies ratkaisevat suorassa alaisuudessaan olevien osalta seuraavat asiat:

1. myöntää vuosiloman,
2. myöntää sellaisen virkavapauden ja työloman, jonka saamiseen viranhaltijalla ja työntekijällä on lainsäädännön ja virka- ja työehtosopimuksen nojalle ehdoton oikeus sekä valitsee tarvittaessa sijaisen ja päättää sijaisen palkkauksesta,
3. antaa alaiselleen viranhaltijalle ja työntekijälle virkamatkamääräyksen,
4. määrää tarvittaessa henkilöstön lisä-, yli-, lauantai- ja sunnuntaityöhön sekä varalaoloon,
5. päättää terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä ja terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin määräämisestä, kunnanjohtajan osalta asiasta päättää kunnanhallituksen puheenjohtaja,
6. määrää henkilökunnan osallistumaan viranhoidon edellyttämään ylläpito- ja täydennyskoulutukseen,
7. päättää työllisyysvaroin palkatun henkilökunnan ottamisesta,
8. antaa kirjallisen varoituksen,
9. päättää työkokemus-/vuosisidonnaisen (OVTES) lisän myöntämisestä,
10. päättää siviilipalvelukseen ottamisesta.

7 LUKU Toimivallan jakoon liittyvät erityiset määräykset

52 § Toimivallan edelleen siirtäminen

Toimielin, luottamushenkilö ja viranhaltija voivat päättää sille hallintosäännöllä tai muulla säännöllä määrätyn toimivallan siirtämisestä alaiselleen viranomaiselle. Se jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

53 § Asian ottaminen kunnanhallituksen ja lautakunnan käsiteltäväksi

Asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanjohtaja.

Asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa lautakunnan käsiteltäväksi, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi lautakunnan esittelijä.

54 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kunnanhallituksen alaisen viranomaisen ja kunnanhallituksen jaoston on ilmoitettava kunnanhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kunnanhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Lautakunnan alaisen viranomaisen sekä lautakunnan jaoston on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan. Rutiiniluonteisia henkilöstöhallinnon päätöksiä ei tarvitse ilmoittaa.

Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kunnanhallituksen (tai lautakunnan) käsiteltäväksi.

55 § Hankintaoikaisun käsittely

Mikäli hankintapäätöksestä tehdään sekä hankintalain mukainen hankintaoikaisu että kuntalain mukainen oikaisuvaatimus, toimivalta käsitellä hankintaoikaisu on sillä toimielimellä, joka on toimivaltainen käsittelemään kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen.

8 LUKU Asiakirjahallinnon järjestäminen

56 § Kunnanhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät

Kunnanhallitus vastaa siitä, että asiakirjahallinnon ohjeistus, käytännöt, vastuut ja valvonta on määritelty kunnan eri tehtävissä sekä:

1. vastaa hyvän tiedonhallintatavan ja hyvän henkilötietojen käsittelyn toteuttamisesta,
2. määrää kunnan asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan,
3. antaa tarkemmat määräykset asiakirjahallinnon hoitamisesta ja asiakirjahallinnon johtavan viranhaltijan, toimialojen sekä toimialojen asiakirjahallinnosta vastaavien henkilöiden tehtävistä,
4. päättää tiedonohjaussuunnitelman yleisistä periaatteista,
5. nimeää kunnan arkistonmuodostajat ja rekisterinpitäjät, mikäli hallintosäännössä ei ole määrätty rekisterinpitäjää.

57 § Asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tehtävät

Asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kunnanhallituksen alaisena asiakirjahallintoa ja vastaa kunnan pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista sekä:

1. vastaa kunnanhallituksen asiakirjahallinnon viranomaistehtävien valmistelusta ja täytäntöönpanosta,
2. ohjaa ja kehittää asiakirjahallintoa osana kunnan tiedonhallintaa,
3. laatii kunnan asiakirjahallinnon ohjeen ja valvoo, että tehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden mukaisesti,
4. huolehtii asiakirjahallintoon liittyvästä koulutuksesta ja neuvonnasta.

58 § Lautakunnan asiakirjahallinnon tehtävät

Lautakunta toimialallaan huolehtii oman toimialansa asiakirjatietojen hoitamisesta annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti sekä nimeää asiakirjahallinnon vastuuhenkilön omalla toimialallaan.

II OSA Talous ja valvonta

9 LUKU Taloudenhoito

Talousarvio osana taloussuunnitelmaa on valtuuston keskeinen *kunnan toiminnan ohjauksellinen* sekä kunnan *kokonaistalouden suunnitelma*. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa. Talousarvio laaditaan siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan (alibudjetointikielto).

Talousarviossa on käyttötalous- ja investointiosa sekä tuloslaskelma ja rahoitusosa. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Tämä edellyttää mm. tulo-rahoituksen riittävyyden, lainakannan muutosten ja maksuvalmiuden kehityksen arviointia. Kunnan taloutta koskevat säännökset ovat kuntalain 13 luvussa.

59 § Talousarvio ja taloussuunnitelma

Kunnanhallitus hyväksyy talousarviokehityksen ja talousarvion laadintaohjeet. Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa.

Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväaluekohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, liikelaitoksen ja taseyksikön talousarvion sitovat erät ja liikelaitoksen ja taseyksikön sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

60 § Talousarvion täytäntöönpano

Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelmansa. Toimielin voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymistä koskevaa toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle.

Kunnanhallitus hyväksyy talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.

61 § Toiminnan ja talouden seuranta

Lautakunnat seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain ja raportoivat talousarvion toteutumisesta valtuustolle talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa määritetyllä tavalla.

62 § Talousarvion sitovuus

Talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet.

Kunnanhallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kuntaa sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kunnanhallituksen on viipymättä tehtävä valtuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

63 § Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen valtuustolle ei voi enää tehdä talousarvion muutosehdotusta.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin.

Valtuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

64 § Poistosuunnitelman hyväksyminen

Valtuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet.

Kunnanhallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat. Kunnanhallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan sekä kertapoistorajan.

65 § Rahatoimen hoitaminen

Kunnan rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.

Valtuusto päättää kunnan kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen kunnanvaltuuston hyväksymiä periaatteita. Kunnanhallitus voi käyttää johdannaistuotteita suojautumistarkoituksessa. Kunnanhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen sekä johdannaisiin liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

Muutoin kunnan rahatoimesta vastaa kunnanhallitus. Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa talousjohtaja.

66 § Maksuista päättäminen

Valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista, ellei laissa ole tästä erityisiä säännöksiä.

Kunnanhallitus ja lautakunnat voivat omalta vastuualueeltaan päättää maksuista valtuuston hyväksymien yleisten perusteiden rajoissa.

67 § Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut

Pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.

Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhausta peritään kiinteä perusmaksu, joka porrastetaan haun vaativuuden mukaan. Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin kiinteän perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.

Kunnanhallitus päättää tarkemmin asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä.

10 LUKU Ulkoinen valvonta

Ulkoinen valvonta on riippumaton toimivasta johdosta ja muusta organisaatiosta ja sen tärkein osa on hallinnon ja talouden tarkastus eli tilintarkastus. Tilintarkastuksen tehtävänä on järjestelmällisen, asiantuntevan, riippumattoman ja eri intressitahojen edut huomioon ottavan ulkoisen valvonnan toteuttaminen. Tilintarkastajalla on oltava edellytykset riippumattoman ja riittävän laajan tilintarkastuksen toimittamiseen. Tilintarkastajan tehtävänä on myös tarkastaa, onko sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuustolle hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja sen keskeinen tehtävä on toiminnan tuloksellisuuden arviointi. Arviointi kohdistuu sekä kunnan omalle toiminnalle että tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumiseen. Keskeinen arvioinnin kohde on kunnanhallitus.

68 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta

Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoisen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kuntalain ja hallintosäännön mukaisesti.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

69 § Tarkastuslautakunnan kokoukset ja tiedoksisaantioikeus

Tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa. Tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on läsnäolovelvollisuus lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä.

Kunnanhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Tarkastuslautakunnan päätökset tehdään ilman viranhaltijaesittelyä puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Kokousmenettelyssä noudatetaan muutoin luvun 16 määräyksiä.

Tarkastuslautakunnalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tiedot ja nähtäväkseen asiakirjat, joita se pitää tarpeellisenä tarkastustehtävän hoitamiseksi.

70 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat,
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla,
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää,
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta,
5. valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi,
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiä sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on:

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
2. huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä,
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Arviointikertomus tulee saattaa kunnanvaltuustolle tiedoksi vuosittain viimeistään kesäkuun viimeisessä kunnanvaltuuston kokouksessa tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

71 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä. Sidonnaisuusilmoitukset on saatettava valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

72 § Tilintarkastusyhteisön valinta

Valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan ehdotuksesta hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön. Yhteisön on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi julkishallinnon ja -talouden hyväksytty JHT-tilintarkastaja.

Kunnan tytär yhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jolle tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä. Tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

73 § Tilintarkastajan tehtävät

Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä.

Tilintarkastajan on toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajan on tarkastettava:

1. onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti,
2. antavatko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta,
3. ovatko valtionosuuksien perusteista annetut tiedot oikeita,
4. onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Tilintarkastajan tulee noudattaa valtuuston ja tarkastuslautakunnan antamia ohjeita, jolleivät ne ole ristiriidassa lain, hallintosäännön tai julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.

74 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät

Tilintarkastaja voi ottaa tarkastuslautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.

75 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi

Tilintarkastaja ilmoittaa havaitsemistaan olennaisista epäkohdista viipymättä kunnanhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määräämällä tavalla.

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (*tilivelvollinen*) myöntää vastuuvapaus.

Jos tilintarkastaja havaitsee, että kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen, tilintarkastuskertomuksessa on tehtävä asiasta tilivelvolliseen kohdistuva muistutus. Muistutusta ei voida kohdistaa valtuustoon.

Tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto. Valtuusto päättää toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan valmistelu, tilintarkastuskertomus ja siinä tehty muistutus antavat aihetta. Hyväksyessään tilinpäätöksen valtuusto päättää vastuuvapaudesta tilivelvollisille.

11 LUKU Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on osa kuntakonsernin johtamista. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida ja varmentaa sisäisen valvonnan toimivuutta ja riskienhallinnan riittävyyttä.

Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan.

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista kunnassa ja kuntakonsernissa. Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen linjaukset, tavoitteet ja osa-alueet sekä *niiden toimeenpano-, seuranta- ja arviointimenettelyt*.

76 § Kunnanhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
2. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Kunnanhallituksen alaiseen elinvoima- ja omistajaohjausjaostoon kuuluu myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtäviä. Elinvoima- ja omistajaohjausjaoston tehtävistä ja ratkaisuvallasta määrätään §:ssä 13.

77 § Lautakunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Lautakunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoi elinvoima- ja omistajaohjausjaoston kautta kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan suunnitelmista ja toteumasta.

78 § Viranhaltijoiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Osastopäälliköt, tehtäväalueen johtajat ja tulosyksiköiden esimiehet vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta, ohjeistavat alaisiaan osastoja, tehtäviä ja tulosyksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Tulosyksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

III OSA Valtuusto

12 LUKU Valtuuston toiminta

Tässä luvussa on valtuuston toimikauden ensimmäistä kokousta, valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä ja valtuustoryhmiä koskevat määräykset. Valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä valtuustotyöskentelyä varten. Hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset valtuustoryhmistä. Valtuustoryhmien sisäistä työskentelyä ei säännellä hallintosäännöllä, vaan ryhmät toimivat itse hyväksymiensä menettelysääntöjen mukaan.

79 § Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kunnanhallituksen puheenjohtaja. Kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.

Valtuustossa on kaksi (2) varapuheenjohtajaa.

Puheenjohtajisto valitaan kahden vuoden toimikaudeksi.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.

Valtuuston kokousten pöytäkirjanpitäjänä ja valtuuston sihteerinä toimii hallintojohtaja ja hänen poissa ollessa talousjohtaja.

80 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi

Valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä valtuustotyöskentelyä varten.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava valtuuston puheenjohtajalle kirjallinen ilmoitus. Kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen on allekirjoitettava ilmoitus.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton. Puolueen valtuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa puolueen valtuustoryhmän nimeen.

81 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa

Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä eroamisesta. Liittymisilmoituksessa on oltava asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.

82 § Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

13 LUKU Valtuuston kokoukset

Valtuustoasioiden valmistelusta ja käsittelystä sekä valtuuston kokousmenettelyistä säädetään kuntalain 12 luvussa.

83 § Valtuuston kokous

Valtuusto käsittelee asiat varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää luottamushenkilöiden sähköistä verkkopalvelua, jossa esityslistat liitteineen ovat luettavissa sähköisessä muodossa.

84 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä (4) päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla.

Kokouskutsu voidaan lähettää luottamushenkilöiden sähköisen verkkopalvelun kautta.

85 § Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiä, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Esityslista lähetetään puolueittain kahdelle varavaltuutetulle.

Esityslistat voidaan toimittaa luottamushenkilöiden sähköisen verkkopalvelun kautta.

86 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Erityisestä syystä verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäinen kokousasia. Esityslistan liitteitä julkaistaan kunnan verkkosivuilla harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

87 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.

88 § Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuston puheenjohtajalle tai sihteerille.

Saatuaan valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan tai sihteerin on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 :§n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu. Varavaltuutetut kutsutaan kokoukseen noudattaen heidän sijaantulojärjestystään.

89 § Läsnäolo kokouksessa

Kunnanhallituksen puheenjohtajan ja kunnanjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kunnanhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

90 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Nimenhuudon jälkeen saapuvan valtuutetun on ilmoitettava välittömästi puheenjohtajalle. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle.

Kun varavaltuutettu osallistuu kokoukseen ja asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan valtuutettu saapuu kesken kokouksen, tulee valtuutettu välittömästi varavaltuutetun tilalle.

Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustaun päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat.

Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvaltaisuuden, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

91 § Kokouksen johtaminen

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa säädetään kuntalain 102 §:ssä.

92 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

93 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

94 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava paikaltaan. Jos asia käsitellään suljetussa kokouksessa, esteellisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava paikaltaan.

Henkilö, jonka esteellisyyden valtuusto ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

95 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.

Kunnanhallituksen ehdotus on käsittelyn pohjana (*pohjaehdotus*). Jos asian on valmistellut tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta, tarkastuslautakunnan tai tilapäisen valiokunnan ehdotus on pohjaehdotus.

Jos kunnanhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiassa, asia on poistettava esityslistalta.

96 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydettävä selvästi havaittavalla tavalla.

Puheenvuorot annetaan pyydettyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

1. asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä,
2. puheenvuoron kunnanhallituksen puheenjohtajalle, kunnanjohtajalle sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, kun käsitellään kyseisen toimielimen valmistelemaa asiaa sekä
3. repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Kokouksen kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta.

Kokouspaikalla puheenvuoro on pidettävä omalta paikalta tai puhujakorokkeelta.

97 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

Asia, jota käsitellään ensimmäisen kerran valtuustossa eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljäsosa läsnä olevista valtuutetuista pyytää asian pöydällepanoa. Muissa tilanteissa asian pöydällepanosta päätetään enemmistöpäätöksellä.

98 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

99 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuston päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa valtuuston yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuston päätökseksi.

100 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen. Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

101 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys

Äänestys toimitetaan nimenhuudolla ja avoimesti. Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:

1. Ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.
2. Jos asia koskee määrärahan myöntämistä, otetaan ensin äänestykseen määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä.
3. Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

102 § Äänestyksen tuloksen toteaminen

Puheenjohtaja toteaa äänestyksen tuloksena syntyvän päätöksen. Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määränemmistön kannatus tai yksimielisyys, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

103 § Toimenpidealoite

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä käsiteltyyn asiaan liittyvän toimenpidealoitteen. Toimenpidealoite osoitetaan kunnanhallitukselle. Se ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä saa muuttaa tai laajentaa päätöstä.

104 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Valtuuston pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjan laatimisesta määrätään §:ssä 141. Valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan. Pöytäkirja voidaan tarkastaa myös sähköisesti.

105 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille

Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä säädetään.

14 LUKU Enemmistövaali ja suhteellinen vaali

Henkilövalinnasta käytetään nimitystä vaali. Vaali toimitetaan ensisijaisesti enemmistövaalina. Suhteellinen vaali voidaan toimittaa vain luottamushenkilöitä valittaessa ja valittavia täytyy olla vähintään kaksi. Vaali toimitetaan suhteellisena, jos riittävä osa toimielimen jäsenistä vaatii suhteellista vaalia. Laskukaava on kuntalaissa. Puheenjohtajan tehtävänä on todeta, onko suhteellisen vaalin vaatijoita riittävästi.

Suhteellisen vaalin toimittamisessa noudatetaan soveltuvin osin mitä kuntavaaleista säädetään.

106 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.

Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin. Suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvässä.

Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä. Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle puheenjohtajan määräämässä järjestyksessä.

Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.

107 § Enemmistövaali

Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspareja. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

Kun enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

108 § Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on viisi (5) jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Lautakunnan sihteerinä toimii keskusvaalilautakunnan sihteeri.

109 § Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan tai ehdokasparin nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Vähintään kahden valtuutetun on allekirjoitettava ehdokaslista. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa listan valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen §:ssä 111 tarkoitetut oikaisut.

110 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

111 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa todetaan virheitä, annetaan asiamiehelle tilaisuus korjata virheet vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

112 § Ehdokaslistojen yhdistelmä

Ehdokaslistojen oikaisuja varten varatun määräajan päätyttyä vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista ehdokaslistojen yhdistelmä annetaan valtuutetuille tiedoksi ja luetaan ääneen valtuustolle.

113 § Suhteellisen vaalin toimittaminen

Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä valtuuston puheenjohtajalle äänestyslipunsa.

114 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen

Valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja ilmoittaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka toteaa vaalin tuloksen valtuustolle.

15 LUKU Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus

115 § Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus jättää kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kunnanhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitettun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kunnanhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

116 § Kunnanhallitukselle osoitettava kysymys

Vähintään neljäsosa valtuutetuista voi tehdä kunnanhallitukselle kirjallisen kysymyksen kunnan toiminnasta ja hallinnosta.

Kunnanhallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään valtuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään kahden kuukauden kuluttua kysymyksen tekemisestä.

Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään kannatettu ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta selvittämään kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä, asetetaanko tilapäinen valiokunta. Muuta päätöstä ei asiassa saa tehdä.

117 § Kyselytunti

Valtuutetulla on oikeus esittää kunnanhallitukselle kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä kunnan hallintoa ja taloutta koskevista asioista. Kyselytunti järjestetään tarvittaessa ennen valtuuston kokousta, jollei valtuusto toisin päättä. Kyselytunti on julkinen.

Valtuuston puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kyselytunnilla. Kunnanhallituksen puheenjohtaja tai hänen määräämänsä vastaa kysymyksiin. Kysymyksiin vastataan saapumisjärjestyksessä, ellei puheenjohtaja toisin päättä. Vastauksen saatuaan kysymyksen esittäjällä on oikeus tehdä kaksi asiaan liittyvää lyhyttä lisäkysymystä. Kysymysten johdosta ei käydä keskustelua.

Kysymys on toimitettava kirjallisena viimeistään seitsemän (7) päivää ennen valtuuston kokousta. Myöhemmin toimitetut kysymykset sekä kysymykset, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin.

IV OSA Päätöksenteko- ja hallintomenettely

16 LUKU Kokousmenettely

Tässä luvussa on muiden toimielinten kuin valtuuston kokousmenettelyjä ja pöytäkirjan laatimista koskevat määräykset. Kuntalain 12 luvussa on päätöksenteko- ja hallintomenettelyä koskevat säännökset. Kokousmenettelyt ovat pitkälti hallintosäännön määräysten varassa.

Pöytäkirjan perustehtäviä ovat tiedon säilytys, tiedon siirto sekä oikeussuojan ja valvonnan tarpeet. Kuntalaissa ei säädetä pöytäkirjan sisällöstä. Hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset pöytäkirjan laatimisesta, allekirjoittamisesta ja tarkastamisesta.

118 § Määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kunnan toimielinten kokouksissa sekä soveltuvin osin toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa sekä muissa kokouksissa, joista tehdään pöytäkirja. Luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty.

119 § Toimielimen päätöksentekotapa

Toimielin käsittelee asiat varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Lautakuntien kokouksissa voidaan käyttää luottamushenkilöiden sähköistä verkkopalvelua, jossa esityslistat liitteineen ovat luettavissa sähköisessä muodossa.

120 § Sähköinen päätöksentekomenettely

Kunnanhallituksen, jaostojen ja lautakuntien päätöksenteko voi tapahtua suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä.

Käsiteltävät asiat tulee yksilöidä kokouskutsussa ja mainita, mihin mennessä asia voidaan käsitellä sähköisessä päätöksentekomenettelyssä. Asia on käsitelty, kun kaikki toimielimen jäsenet ovat ilmaisseet kantansa asiaan ja käsittelyn määräaika on päättynyt. Asia siirtyy kokouksen käsiteltäväksi, jos yksikin jäsen sitä vaatii tai on jättänyt kantansa ilmaisematta.

121 § Kokousaika ja -paikka

Toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

122 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.

Kokouskutsu, esityslistat, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää luottamushenkilöiden sähköisen verkkopalvelun kautta.

123 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäisiä kokousasioita, joihin ei liity erityistä tiedottamisintressiä tai mikäli erityisestä syystä asian valmistelua ei julkisteta ennen päätöksentekoa.

Esityslistan liitteitä julkaistaan verkossa harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

124 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

125 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen on kutsuttava varajäsen sijaansa, mikäli hän ei pääse kokoukseen. Kun jäsen on esteellinen jossakin kokousasiassa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen yksittäisen asian käsittelyyn.

126 § Läsnäolo kokouksessa

Toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus

1. valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla kunnanhallituksen kokouksessa kuntalain 18.2 §:n mukaan sekä
2. kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja kunnanjohtajalla muiden toimielinten kokouksessa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa.

Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättymiseen asti.

127 § Kunnanhallituksen edustaja muissa toimielimissä

Kunnanhallitus voi 2 momentista ilmenevin rajoituksin määrätä muihin toimielimiin edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Edustajaksi voidaan määrätä myös kunnanhallituksen varajäsen.

Kunnanhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakuntaan, valtuuston tilapäiseen valiokuntaan eikä vaalilaissa säädettyihin vaalitoimielimiin.

128 § Kokouksen julkisuus

Muun toimielimen kuin valtuuston kokoukset ovat julkisia vain, jos toimielin niin päättää eikä kokouksessa käsitellä asiaa tai asiakirjaa, joka on lailla säädetty salassa pidettäväksi.

129 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

130 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

131 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa ja toimielimen jäsenen puheenvuoroista säädetään kuntalain 102 §:ssä.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päätä.

132 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely

Toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

133 § Esittelijät

Toimielinten esittelijöistä määrätään luvussa 2. Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen hänen sijaisekseen määrätty toimii esittelijänä.

Esittelystä tarkastuslautakunnassa määrätään §:ssä 69.

134 § Esittely

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Vaalilaissa säädetyissä vaalitoimielimissä asiat päätetään kuitenkin puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimielimelle päätösehdotuksen. Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (*pohjaehdotus*). Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimielin toisin päätä.

Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Toimielin voi tällöin päättää, että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

135 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimielimen ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Henkilö, jonka esteellisyyden toimielin ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa. Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

136 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

137 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

138 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimitelimen päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa toimitelimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimitelimen päätökseksi.

139 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

140 § Äänestys ja vaali

Äänestykseen sovelletaan muilta osin, mitä luvussa 13 määrätään äänestysmenettelystä valtuustossa. Vaalin toimittamista koskevat määräykset ovat luvussa 14.

141 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Toimitelimen päättää pöytäkirjanpitäjästä. Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimitelimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kuluista, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirja tarkastetaan toimitelimen päättämällä tavalla.

Toimitelimen pöytäkirjaan merkitään ainakin:

Järjestäytymistietoina:

- toimitelimen nimi
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset
- kokouspaikka
- läsnä ja poissa olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä
- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Asian käsittelytietoina:

- asiaotsikko
- selostus asiasta
- esittelijän päätösehdotus
- esteellisyys ja perustelut
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
- asiassa tehty päätös
- eriävä mielipide

Muuna tietoina:

- salassapitomerkinnot
- puheenjohtajan allekirjoitus
- pöytäkirjanpitäjän varmennus
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta sekä
- merkintä nähtävänä pitämisestä yleisessä tietoverkossa, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Pöytäkirjaan liitetään päätöksiä koskevat oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset sekä muutoksenhakukiellot.

Toimielimen pöytäkirjan sisältöä koskevia määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijan ja luottamushenkilön tekemissä päätöksissä.

Kunnanhallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita pöytäkirjan laatisesta.

142 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenelle

Kunnanhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Muun viranomaisen pöytäkirja pidetään nähtävillä toimielimen päättämällä tavalla.

Kunnanhallitus antaa ohjeet salassapito- ja tietosuojavelvoitteiden huomioon ottamisesta annettaessa päätöksiä tiedoksi yleisessä tietoverkossa. Lautakunta voi antaa tarkentavaa ohjeistusta omalla toimialallaan.

17 LUKU Muut määräykset

143 § Aloiteoikeus

Kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

144 § Aloitteen käsittely

Aloitteen käsittelee se kunnan viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimielin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.

Kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

145 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Sen jälkeen, kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

146 § Asiakirjojen allekirjoittaminen

Valtuuston ja kunnanhallituksen päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen allekirjoittaa kunnanjohtaja tai hallintojohtaja ja varmentaa hallintojohtaja (ellei ole allekirjoittajana), talousjohtaja ja henkilöstöpäällikkö, jollei kunnanhallitus ole päättänyt toisin.

Valtuuston ja kunnanhallituksen toimituskirjan, kirjelmän ja muun asiakirjan allekirjoittaa kunnanjohtaja tai hallintojohtaja ja varmentaa hallintojohtaja (ellei ole allekirjoittajana), talousjohtaja ja henkilöstöpäällikkö, jollei kunnanhallitus ole päättänyt toisin.

Muun toimielimen päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen allekirjoittaa esittelijä tai hänen sijaisekseen määrätty ja varmentaa toimielimen alainen viranhaltija, jollei toimielin ole päättänyt toisin.

Muun toimielimen toimituskirjan, kirjelmän ja muun asiakirjan allekirjoittaa esittelijä tai hänen sijaisekseen määrätty ja varmentaa toimielimen alainen viranhaltija.

Toimielimen pöytäkirjanotteen allekirjoittaa pöytäkirjanpitäjä, hänen tehtäviään muutoin hoitava henkilö, toimielimen arkistovastaava tai muu toimielimen alaisen osastopäällikön tehtävään määräämä henkilö. Kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen sekä kunnanhallituksen alaisten jaostojen ja neuvottelukuntien pöytäkirjaotteen voi myös allekirjoittaa keskushallinnon esityslistat ja pöytäkirjat kokoava toimistos sihteeri. Tiedonhallintasuunnittelija voi allekirjoittaa kaikkien toimielinten pöytäkirjan otteen.

Toimielimen asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset todistaa oikeaksi pöytäkirjanpitäjä tai muu toimielimen alaisen osastopäällikön tehtävään määräämä henkilö. Kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen sekä kunnanhallituksen alaisten jaostojen ja neuvottelukuntien asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset voi myös todistaa oikeaksi keskushallinnon esityslistat ja pöytäkirjat kokoava toimistos sihteeri sekä arkistovastaava. Tiedonhallintasuunnittelija voi todistaa oikeaksi kaikkien toimielinten asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset.

Viranhaltija allekirjoittaa päätökset, sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat päättämässään asioissa.

Rakennustarkastajan päätösotteen allekirjoittaa rakennustarkastaja, lupavalmisteliija tai tämän tehtäviä muutoin hoitava henkilö.

Valmistelua koskevat asiakirjat allekirjoittaa asian valmisteliija.

147 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen

Todisteellisen tiedoksiannon voi kunnan puolesta vastaanottaa kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja sekä hallintojohtaja.

Todisteellisen tiedoksiannon voi kunnan puolesta lautakunnan toimialalla vastaanottaa lautakunnan puheenjohtaja ja lautakunnan esittelijä tai hänen sijaisekseen määrätty.

18 LUKU Palkkiot ja kustannusten korvaukset kunnan luottamustehtävistä

148 § Luvun soveltaminen

Kunnan luottamushenkilöille suoritetaan palkkioita luottamustoimen hoitamisesta ja korvausta ansionmenetyksestä sekä kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, sekä matkakustannusten korvausta tämän palkkiosäännön mukaan ja soveltuvin osin kunnallisen yleisen virkaehtosopimuksen mukaisesti.

Samaa kokouspalkkiokäytäntöä jäljempänä esiteltävällä tavalla sovelletaan kunnan viran- ja toimenhaltijoihin.

149 § Kokous-, vuosipalkkiot ja kulukorvaukset

Kokouspalkkion, kertapalkkion, vuosipalkkion, kulukorvauksen, katselmuksen, toimituksen, pöytäkirjan tarkastuksen, ansionmenetykskorvauksen, eritystehtävän ja seminaarin euromääristä kunnanvaltuusto päättää vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä. Palkkioiden ja kulukorvausten euromäärät ovat taloussuunnitelman liitteenä.

Luottamushenkilötoiminnalla tarkoitetaan osallistumista kunnan toimielimen ja neuvottelukunnan kokoukseen, josta laaditaan pöytäkirja tai muistio.

Toimielimet ja neuvottelukunta yleiset määräykset

Jos toimielin tai neuvottelukunta pitää samana kalenterivuorokautena useamman kuin yhden kokouksen, katsotaan ne kokouspalkkiota laskettaessa yhdeksi kokoukseksi, ellei kokousten välinen aika ole yli kaksi tuntia. "Sama päivä" on täsmennetty kalenterivuorokaudeksi. Sovelletaan myös katselmukseen ja toimitukseen.

Yli kolme tuntia kestävästä toimielimen ja neuvottelukunnan kokouksesta suoritetaan kokous-/kerta palkkion lisäksi 0,5-kertainen korotus sanotun kokouspalkkion määrästä, jokaista kolmen tunnin jälkeen alkavaa tuntia kohden. Sovelletaan myös katselmukseen ja toimitukseen.

Toimielimen ja neuvottelukunnan sihteerinä ja esittelijänä toimivalle suoritetaan kokous-/kertapalkkio 50 %:lla korotettuna, jollei hän saa tehtävästään vuosi-, tai muuta eri palkkiota.

Jos toimielimen ja neuvottelukunnan pöytäkirja tarkastetaan välittömästi kokouksen jälkeen, ei tarkastuksesta makseta erillistä palkkiota. Mikäli pöytäkirja tarkastetaan jälkikäteen, maksetaan pöytäkirjan tarkastamisesta puolet toimielimen/neuvottelukunnan korotamattomasta kokouspalkkiosta sekä matkakustannusten korvaukset. Pöytäkirjan tarkastamisesta sähköisesti ei makseta erillistä palkkiota.

Puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat

Kunnanvaltuuston-/kunnanhallituksen puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajille, jotka osallistuvat kunnanvaltuuston-/kunnanhallituksen kokoukseen tai muiden toimielinten kokouksiin kunnanvaltuuston-/kunnanhallituksen puheenjohtajana, varapuheenjohtajana tai muutoin määrättyinä edustajana, suoritetaan kokouspalkkio samoin perusteiden kuin toimielimen jäsenelle.

Toimielimen/neuvottelukunnan puheenjohtajalle tai kokouksessa puheenjohtajana toimivalle varapuheenjohtajalle suoritetaan kokouspalkkio, joka vastaa toimielimen jäsenen kokouspalkkiota korotettuna 50 %:lla, mikäli ei makseta vuosipalkkiota.

Puheenjohtajan palkkio suoritetaan varapuheenjohtajalle vain siinä tapauksessa, jolloin varapuheenjohtaja toimii varsinaisena puheenjohtajana koko kokouksen ajan.

Vuosipalkkio

Vuosipalkkio suoritetaan mm. kokouksiin valmistautumisesta, asioihin perehtymisestä, asioiden tiedottamisesta, kunnan edustamisesta ja mahdollisista vastaanottoajoista.

Mikäli puheenjohtaja on estynyt hoitamasta tehtäviään, lakkaa hänen oikeutensa vuosipalkkioon, kun este on jatkunut yhdenjaksoisesti kuukauden. Tästä alkaen maksetaan varapuheenjohtajalle kutakin kalenterivuorokautta kohden vuosipalkkion 365:s osa siihen saakka, kunnes puheenjohtaja palaa hoitamaan tehtäviään.

Mikäli luottamushenkilö saa vuosipalkkiota, saa hän korotettua kokouspalkkiota ainoastaan kokousajan perusteella.

Kokouspalkkio katselmus, neuvottelu, pöytäkirjan tarkastus ja muu toimitus

Katselmuksesta, neuvottelusta, kunnanvaltuuston pöytäkirjan tarkastuksesta tai muusta toimituksesta, johon kunnan luottamushenkilö osallistuu toimielimen/neuvottelukunnan päätöksen perusteella ja josta laaditaan pöytäkirja tai muistio, maksetaan kunnanvaltuuston erikseen määrittelemä palkkio.

Kokouspalkkio luottamushenkilöt (sovelletaan myös kunnan viran-/toimenhaltijaan, joka on valittu toimielimeen luottamushenkilönä sekä neuvoston jäseniin)

Luottamushenkilöille maksetaan työajan ulkopuolisista kokouksista kokouspalkkio edellä olevien perusteiden mukaisesti.

Kertapalkkio kunnan viran- ja toimenhaltijat (KVTES, OVTES ja TS)

Kunnan viran- ja toimenhaltijoille maksetaan työajan ulkopuolisista (klo 16:00 jälkeen) kokouksista kertapalkkio edellä olevien perusteiden mukaisesti.

Viran- ja toimenhaltijoille kokoustaminen ennen kello 16.00 katsotaan normaaliksi työajaksi.

Asiantuntijoille maksetaan korottomaton kertapalkkio.

Kulukorvaus

Kulukorvausta suoritetaan niistä kustannuksista, joita luottamustoimen hoitamisesta on aiheutunut ja joita ei muulla tavoin ole korvattu. Kustannuksiksi voidaan katsoa mm. matkakustannukset, järjestötoiminnan yhteydessä tarjotut kahvit/ruoat, puhelinkulut 50 % ja kirjallisuus. Kulukorvauksena maksaminen edellyttää, että ennen maksatustoimenpiteitä luottamushenkilö esittää vähintään kulukorvausta vastaavan määrän kuitteja/tositteita niistä kustannuksista, joita luottamustoimen hoitamisesta on aiheutunut ja joita ei ole jo muulla tavalla korvattu.

Mikäli luottamushenkilö ei esitä riittävää määrää kuitteja/tositteita käsitellään kulukorvaus palkkiona.

150 § Edustajainkokoukset

Kunnan viranomaisen jonkin yhteisön yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen nojalla nimeämiä edustajia yhteisön hallintoelimiin tai muihin luottamustoimiin ei ole pidettävä kunnan toimielimen kokouksen osallistujina.

Esimerkiksi yhtiökokouksen hallitukseen valitsema kunnan edustaja saa palkkion yhtiön toimielinten päätösten mukaisesti.

Kuntien edustajainkokouksiin tai kunnan edustajaksi yhtiökokouksiin valittujen luottamushenkilöiden palkkiosta on voimassa, mitä edellä on määrätty kunnanvaltuuston jäsenten kokouspalkkiosta.

Kunnan edustajaksi kuntien yhteislautakuntaan tai muuhun kuntien yhteistoiminta-alueeseen kuin edellisessä momentissa tarkoitettuun valitulle edustajalle maksetaan kokouspalkkiota soveltuvin kohdin samojen perusteiden mukaan kuin edellä on määrätty toimielinten palkkiosta.

151 § Tilintarkastajat

Tilintarkastajalle suoritetaan palkkio laskun perusteella.

152 § Vaalilautakunta, -toimikunta

Vaalilautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle sekä vaalitoimikuntaan kuuluvalla maksetaan kultakin vaalitoimituspäivältä, johon samalla sisältyy korvaus vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavaksi laskentatyöstä, palkkiota kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti.

153 § Erityistehtävät

Edellä olevien määräysten estämättä kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen jäsenelle määrätystä ja siihen liittyvästä erityistehtävästä voidaan maksaa valtuuston määrittelemä palkkio.

Sellaista luottamustehtävistä, joita ei ole tässä yhteydessä mainittu, kunnanvaltuusto määrää tarvittaessa palkkiot erikseen.

154 § Ansionmenetyksen korvaus

Luottamushenkilölle suoritetaan korvausta säännöllisen työajan ansionmenetyksestä ja luottamustoimen vuoksi aiheutuvista kustannuksista (mm. sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä), kultakin alkavalta tunnilta, ei kuitenkaan enemmältä kuin kahdeksalta tunnilta kalenterivuorokaudessa.

Tuntikorvauksen enimmäismäärän vahvistaa kunnanvaltuusto taloussuunnitelman kokouspalkkio liitteellä.

Saadakseen korvausta työansionmenetyksestä luottamushenkilön tulee esittää työnantajan todistus siitä. Todistuksesta on myös käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa. Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virkattai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa, tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys ansionmenetyksestään (yritykset).

Edellä tarkoitettua todistusta tai selvitystä ei vaadita, jos korvattava määrä jää alle kunnanvaltuuston vahvistaman kuukausipalkkamäärän lähimpään täyteen euroon pyöristettynä. Luottamushenkilön tulee tällöin kuitenkin antaa kirjallinen vakuutus ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten määrästä.

155 § Vaatimuksen esittäminen

Ansiomenetyksen ja kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on esitettävä kuuden kuukauden kuluessa sille henkilölle, jolle voimassa olevien määräysten mukaan laskun hyväksyminen kuuluu.

156 § Maksaminen

Kokouspalkkiot ja korvaukset maksetaan neljännesvuosittain.

157 § Matkakustannusten korvaus

Luottamushenkilöiden kokousmatkoista ja muiden luottamustoimen hoitamiseksi tehdyistä matkoista suoritetaan matkakustannusten korvaus soveltuvin osin kunnallisen yleisen virkaehtosopimuksen mukaisesti.

158 § Voimaantulo

Tämä hallintosäätö tulee voimaan 1.7.2019.